

Brassói Lapok

XL. évfolyam

281. szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Péntek

1934. évi december 7

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Posta kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetés oldalán 5 lej, páros (bal) szövegeoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegeoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok kiadóhivatal 92., szerkesztőség 93.

Rendkívül feszült hangulatban

Összeült a Népszövetség rendkívüli tanácsa

A Saar-kérdés elintézettnek tekinthető, annál nagyobb azonban a zavar a délszláv panasz ügyében

Ellentmondó jelentéseket közöl a világsajtó

Genf, december 6
A Népszövetség rendkívüli tanácsa szerdán délután összeült, hogy a Saar-kérdésben határozatot hozzon. A tanácskozás eredményéről, helyesebben a döntésről, csak a késő esti, vagy éjszakai órákban várható jelentés, ha ugyan a hivatalos jelentés megfogalmazásával és kibocsátásával nem várnak csütörtökre reggelig. A budapesti Az Est úgy tudja, hogy szerdán a tanács titkos ülést tart. Ezen a titkos gyűlésen szabják meg a tárgysorozatot, amely egyébként adva van.

1. A Saar-kérdés.

2. A délszláv panasz és emlékirat ügye.

A Saar-kérdés ügye ebben a pillanatban már elintézettnek látszik. A jelentések is azt hozzák hírül, hogy valószínűleg csak a Rómában létrejött megállapodást olvassuk fel, és aztán a nyilatkozatokat Vitára nem igen kerül sor. Ez azt is jelenti, hogy ennek a kérdésnek a tárgyalása nem lesz hosszú, esetleg már szerdán végezhetnek vele. Miért van tehát szükség a titkos gyűlésre?

Izgalom és ellentmondó jelentések a világsajtóban

A Saar-ügynek nincs szüksége már titkos értekezletekre. Ellenben — úgy látszik — szüksége van a délszláv panasz ügyének, melynek állásáról az eddigi ülések elég tisztá és áttekinthető jelentésekkel ellentétben most egyszerre zavaros, egymásnak ellentmondó és nyugtalanító hírek érkeznek. Az eddigi „elhatározott dolgokból” és „bizonyosságokból” most már csak annyi maradt meg, hogy a kérdést feltétlenül napirendre tűzik, mert eleget akarnak tenni a magyar sürgősségi kérésnek, végleges döntést azonban nem hoznak, mert több állam van azon a véleményen, hogy a vitát januárra kell halasztani. A kapott jelentéseket egyébként alább szinte időrendi sorrendben közöljük, hogy ezzel is érzékeltessük azt a zavart, és nyugtalanságot, amely a világsajtót a kérdéssel kapcsolatban elfogta.

A magyar válaszfelirat

Genfi jelentések szerint a Népszövetség palotájában és a küldöttségek szállásán kedden egész éjjel és egész nap lázas munka folyt. A francia főmegbízott megjelent Avenol főtitkárnál és átnyújtotta a római bizottságtól követelt garancialevelet. Kíséretében volt a genfi francia főkonzul is. A garancialevél a Saar-kérdéssel kapcsolatos egyezményre vonatkozott.

A délszláv panasz ügyében az a felfogás alakult ki, hogy a kérdéssel feltétlenül foglalkozni fognak, de az érdemi döntést — mint az eddigi jelentések is mondták — későbbre halasztják.

Eckhardt magyar főmegbízott kedden tárgyalta Aloisival, az olasz főmegbízattal, azután Laval francia külügyminiszterrel. Eckhardt egyébként szerdán nyújtotta be a jugoszláv panasz magyar válaszirátát.

A kisantant előnyomul

A Genfben időző Pertinax külön jelentéseket ad le lapjának Párisban. Pertinax külpolitikai összeköttetései s ennek folytán lebecsülhetetlen tájékozottsága közismert s így jelentéseit különös érdeklődéssel kell fogadni.

Pertinax úgy tudja, hogy a délszláv panasz tárgyalására pénteken kerül sor.

Eleinte úgy volt, hogy csak Jeftics, Titulescu és Benes szólalnak fel, utánuk pedig természetesen Eckhardt, a magyar megbízott. A kisantant azonban igen erőteljes munkába kezdett és sikerült rávenni Lavalt, hogy ő is felszólaljon.

Kilátásba helyezte segítségét Litvinov is, sőt Tefvik Rüsdü bej török külügyminiszter sem zárkózik el a panasz támogatásától, ha erre szükség van.

A másik oldalon Olaszország és Anglia reméli, hogy a vitát kitolhatják januárra s addig sikerül enyhíteni a jelenlegi feszült helyzetet. Ha ez sikerül, úgy vizsgálóbizottságot küld ki a mostani tanácsülés. Ennek a vizsgálóbizottságnak a tagjai az angol, spanyol és portugál megbízottak lesznek. A kisantant azt óhajtja, hogy már most teljes elégtételt kapjon. Jugoszlávia maga viszont, nyilván Pál herceg londoni és párisi tárgyalásainak a hatása alatt, megelégednék azzal, ha most általánosságban megbélyegzik a merényletet és nemzetközi eljárást javasolnak a terror leküzdésére.

A londoni jelentés

A londoni Daily Mail úgy tudja, hogy Anglia megbízottja, Eden főpecsétör

mindenáron a kibékítés mellett van s arra akarja rávenni a nagyhatalmakat, hogy ejtsék el a Magyarország elleni vádat. Tanácskozott már Lavallal is, aki a mérceket kérdésében egyetért vele s így közösen helyezkednek arra az álláspontra, hogy egyelőre a tanács általánosságban ítélje el a terrorcselekményeket.

A lap az ügyvel kapcsolatban megjegyzi, hogy Lengyelország is jegyzéket intézett Jugoszláviához. A jegyzékben a lengyel kormány azt közli, hogy a Magyarország elleni felvonulást nem támogathatja a Népszövetség előtt, ellenben kész hozzájárulni ahhoz, hogy a terrorizmus ellen nemzetközi együttműködést mondjanak ki. A lengyel jegyzék egyébként hangot ad annak a gyanújának, hogy Jugoszláviát Magyarország elleni ismert elfogultsága vezeti, amikor ilyen kiméletlenül lép föl a marseillei tragédiával kapcsolatban.

A párisi Havas-ügynökség szerint Jugoszlávia nem fogad el félmegoldást

amelyek meg gondolatlanul siettek elnyívesíteni ezt az ügyet, kétségkívül mind Prága hangján szóltak.

A londoni Daily Mail-nak egy másik cikke Olaszország szerepével foglalkozik. Örömmel kell megállapítani, mondja a lap, hogy

a feszült légkörben Olaszország türelmes magatartását javasolt Magyarország.

Kétségtelen, hogy Budapest Rómára hallgatott s ezt nem is tette rosszul. A gyanu és a vád még nem bizonyíték s a gyanu és a vád ellen legjobb védekezés a higgadt magatartás. Legújabbban akadtak olyan lapok is, melyek szerint Eckhardt magyar főmegbízott csekket osztogatott Genfben az újságíróknak.

Egyhangúan tűzték napirendre a jugoszláv panasz ügyét

Esti jelentések szerint a népszövetségi tanács rendkívüli ülését délután 5 órakor nyitották meg. Előbb szokás szerint zárt ülés volt, amelyen a napirendet beszélték meg, utána megkezdődött a nyílt ülés. A zárt ülésen résztvehettek az egyes államok küldöttségei is.

A nyílt ülésen először a Saar-kérdést tárgyalták. Tekintettel a nagy érdeklődésre, ez az ülés nem a megszokott

Jugoszlávia folytatja a magyar állampolgárok kiutasítását

Budapesti jelentések szerint Jugoszláviában tovább folytatják a magyarok elleni kiméletlen kiutasítási eljárást. Szerdán például Budapestre érkezett egy Várossy Lucika nevű négy éves kislány, akit Zomborból utasítottak ki azzal, hogy menjen Budapesten lakó édesanyjához, Várossy Andráshoz. A kislány egy táblával a nyakában érkezett a határra. A táblán édesanyja budapesti címe volt.

Dombovári jelentés szerint onnan Csóti István 22 éves gazdalegényt utasították ki. A kiutasítás annyira elkésztette a legényt, hogy bánatában felakasztotta magát és meghalt.

ülésteremben, hanem a leszerelési értekezlet nagytermében volt. A padok zsúfolásig megteltek és a karzatok is tele voltak érdeklődőkkel és újságírókkal. Benes elnökölt. A megnyitó szavak után Aloisi főmegbízott betérjéskette a Saar-kérdés rendezésére kiküldött hármas bizottság jelentését, amely magában foglalta a római egyezséget is. A tanács a jelentést egyhangúlag tudomásul vette, az

Tessék kívágni és eltenni!

2. sz. SZELVÉNY

a B. L. decemberi
regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 db decemberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 decemberi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszedéshatóságuk Bükarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Calea Moșilor 59), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Griviței 10) Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában mindenhelyütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

tán Benes az ülést felfüggesztette. A kiküldöttek Avenol szobájába gyűltek össze titkos megbeszélésre, amely félórát tartott.

Fél óra múlva Benes újra megnyitotta az ülést. Kijelentette, hogy a magyar tiltakozás az ő elnöksége ellen felesleges volt, mert ilyen esetekre a népszövetségi szabályzat is tartalmaz rendelkezéseket, másrészt ő is tudja, hogy mi az illendőség. Laval néhány szóval kijelenti, hogy nem is gondolt senki arra, mintha Benes elfelejtkezett volna a népszövetségi szabályzatról. Tevfik Rüszd török külügyminiszter ugyanilyen értelemben szólal fel. Benes aztán bejelenti, hogy a Saar-kérdésén kívül még két ügy sürgős lefolytatását kérték egyes küldöttek. A szovjet és a török küldöttség kérte, hogy a tanácsülésekre szabjanak meg pontos, kötött időt, mert a távolabb fekvő országok helyzetét ez megkönnyítené. Avenol jelenti, hogy ebben a kérdésben a januári tanácsülésre előterjesztést tesz.

— A másik kérdés — folytatja Benes —, amelyre sürgősséget kértek, a délszláv panaszirat ügye. A szabályokra való tekintettel az elnöki helyet átadom a megelőző tanácsülés elnökének, Vasconcellos portugáliai megbízott urnak.

EGYHANGULAG

Benes elhagyta az elnöki széket s az elnöklést Vanconcellos vette át. Röviden ismertette az ügyet s aztán feltette a kérdést, hogy van-e valakinek a kiküldöttek között kifogása az ellen, hogy a tanács eleget tegyen a magyar sürgősségi kérésnek s a délszláv panaszt már most napirendre vegye.

A kérdést mély csend fogadta s mivel senki sem tiltakozott, az elnök bejelentette, hogy

a délszláv panaszt a rendkívüli tanácsülés tárgyalás alá veszi.

Ezzel a szerdai megnyitott ülés be is fejeződött. A vita, amennyiben erre kerül a sor, csütörtökön kezdődik meg.

Budapest jelenti az üggyel kapcsolatban, hogy Eckhardt magyar főmegbízott a szerdai ülés előtt hosszasan tanácskozott külön-külön Laval francia külügyminiszterrel, Eden angol megbízottal és Aloisi olasz főmegbízottal.

Az esti genfi jelentések úgy tudják, hogy Laval és Eden között megállapodás jött létre s a többség véleménye is az, hogy a délszláv panasz ügyében az előadói tisztet Eden töltsse be

★ Nagyiványi Zoltán: Idegenlégiótól a Szovjetunióig c. önéletrajza az ősi könyvtérnek legnagyobb könyvsikere. Ez a szellemes könyv végigvezeti az olvasót a francia internálótábor az idegenlégió, az orosz fogság zürzavaráig; majd az új Törökországon Irak Bagdad arab világán, az ismeretlen és titokzatos Perzsián és végül a legérdekesebb országon a Szovjet-köztársaságon. Mindenütt, ahol az író megélt, kenyeret keresett. Nem kalandor, szélhámos, világszavargó, hanem egyszerű, tisztánlátó utas, aki a mindennapi ember szemével nézi fél világ színes forgatagát. Ez a ma már társadalmi eseményt jelentő könyv, amely a Révai Testvérek kiadásában jelent meg érdekessége mellett a legkomolyabb irodalmi értéket is képviseli. A könyv ma már kapható és megrendelhető a Brassói Lapok könyvtárában is. Ára füzve 108 lej, vázlatkötésben 144 lej.

Winkler, volt osztrák alkancellár tömeges sajtópere

Az első pört nem lehetett megtartani,
mert a vádlott külföldre szökött

Bécs, december 6.

Winkler volt osztrák alkancellár a bécsi puccs után, amely — mint ismeretes — áldozatul követelte Dollfuss kancellárt,

egész sereg sajtópert indított az osztrák és magyar napilapok ellen, mert azokban olyan hírek jelentek meg, mintha ő is összeköttetésben lett volna a puccsista nemzetiszocialistákkal s így közvetve bűnrészes a Dollfuss-gyilkosságban.

Az első ilyen sajtópert szerdára tűzte ki a bécsi törvényszék. Erdemi tárgyalásra azonban nem került sor, mert a bíróság mindjárt a tárgyalás elején meglepő döntést hirdetett ki. Megállapította a bíróság, hogy a panaszos időközben külföldre szökött s jelenleg hazaárulás címén eljárás van ellene folyamatban az osztrák bíróságok előtt, így tehát a bécsi törvényszék nincs abban a helyzetben, hogy jogvédelmet nyújthasson neki.

Kihallgatták az egy hete éhség- sztrájkoló antifasiszta vezért

Kisenev, december 6.

A már egy hete éhségsztrájkoló Constantinescu-lasi teológiai tanárt szerdán délelőtt végre kihallgatta a katonai főügyész. A tanár, akit amiatt tartóztattak le a baloldali szervezetek feloszlásával kapcsolatban, mert ügyvezető elnöke volt a fasizmus ellen küzdő ligának, tagadta, hogy kapcsolatban állott akár

külföldi, akár pedig belföldi kommunista szervezettel.

Valószínűnek tartják, hogy Constantinescu-lasi rövidesen szabadlábra helyezik. Éhségsztrájkját ugyanis mindaddig folytatja, amíg ez be nem következik, mert, szerinte, indokolatlanul tartják fogva a hadbírósg börtönében.

A kolozsvári nagy feketeszesz-pör a tábla előtt

Kolozsvár, december 6.

A kolozsvári tábla második tanácsa szerdán kezdette tárgyalni annak a nagyszabású feketeszesz-pernek a fellebbviteli tárgyalását, amelynek Farkas Lajos és Rothschild Sándor fővádlottakon kívül hatvan másodrendű vádlottja van. A törvényszéki ítélet csak 10 vádlottat mentett fel, a többiek kisebb-nagyobb büntetést

kaptak.

A táblai ügyész az összes vádlottak elítélését és a törvényszék által hozott ítéletek fellebbezését kérte. A vádlottak védelmét 10 védőügyvéd látja el. Az első tárgyalási napon még csak Xantopol ügyvéd, Farkas Lajos ügyvédje mondotta el védőbeszédét. A tárgyalást csütörtökön folytatják.

Ciuntu, Románia moszkvai követe, elutazott állomás- helyére

Bukarest, december 6.

Ostrowskij szovjetkötet szerdán délelőtt egyórás látogatást tett Tatarăscu miniszterelnöknél.

A moszkvai román követség személyezte szerdán este 7 órakor utrakelt a szovjetfőváros felé. Galacig vonaton mentek, ott pedig hajóra ültek s Kersonban szállnak a Szovjetszövetség felé. Ezután Ciuntu követ vezetésével Popescu-Pascari első titkár, Cilibidache titkár és Dimitriu alkonzul ment Moszkvába. A jövő héten követi őket Davidescu követségi tanácsos.

Mégiscsak Szendrey Mihály kapta meg a temesvári városi színházat

Temesvár, december 6.

Jelentettük, hogy a temesvári városi tanács kedden este döntött a városi színház bérlete ügyében. Az ülés elején a tanácsstagok többsége Fekete Mihály mellett foglalt állást s így Fekete biztosra vette a győzelmét. Később azonban megváltozott a helyzet. Néhányan azt vetették föl, hogy Fekete Mihálynak nincs megfelelő társulata, míg Szendrey, a bemutatott irat szerint, 62 tagból álló kitűnő társulattal rendelkezik. Ez az érv döntő volt, a tanács Szendrey Mihálynak adta a bérletet, noha az Ihász-Fekete társulat érdekében a magyar párt is intervenált.

Esti jelentések

A FŐVÁROSI ÜGYVÉDEK

szerdán szigorúan állották a kikiáltott sztrájkot. A tárgyalásokat valamennyi bírósági fórumon el kellett halasztani, mert az ügyvédek nem jelentek meg. Néhány sztrájk törést azonban előfordult s összetűzésre adott alkalmat. A sztrájkörtség a Semmitörvényűk harmadik tanácsánál észrevette, hogy Stoicescu ügyvéd bement a tárgyalóterembe s részt vett a megkezdett tárgyaláson. Egy csoport sztrájkoló ügyvéd berontott a terembe s bántalmazta a sztrájk törőt, aki egy mellékajton tudott csak elmenekülni. A tárgyalást persze abba kellett hagyni. Az illovi törvényszék kereskedelmi bíróságának második tanácsánál Bazilescu egyetemi tanárt, volt kamarai dékánt is rajtacsípték, hogy tárgyalj. A sztrájkolók lehurrogták s kényszerítették, hogy távozzék. Este 6 órakor a sztrájkoló ügyvédek újabb gyűlésre jöttek össze és szenvedélyes hangon követelték a bírósági efóriák rendelettörvényének a visszavo-

nását. A sztrájk egyébként mindinkább terjed. A konstancai és prahovai ügyvédi kamara tagjai is csatlakoztak a fővárosi tiltakozó sztrájkhoz. Az egyetemi hallgatók sztrájkmozgalmával kapcsolatban a közoktatásiügyi minisztérium péntekre értekezletre hívta össze az egyetemi és főiskolai rektorokat, hogy megtárgyalják a vizsga- és tandíjak leszállításának kérdését.

SULYOS AUTÓBALESET

A Bukarest-Ploesti közötti országúton a Ploesti 1531 rendszámú gépkocsi, amelyet Frank Károly soffór vezetett, Bucheni község határában az árokba fordult, ki akarván kerülni egy parasztot. A soffór, a gépkocsi hat utasa, sőt a földműves is kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek.

SZÉKESFEHÉRVAR KÖZELÉBEN

súlyos szerencsétlenség történt az országúton. Egy motoros teherkocsi, amely mö-

gött még pótkocsi is volt, az őszi esőzéstől sikos makadam-úton lecsuszott az uttestről és három méteres mélységbe zuhant. Fokozta a szerencsétlenséget az, hogy a motoros kocsi a hozzákapcsolt pótkocsira esett, amelyben katonák ültek. Huszonnyolc katona megsebesült, köztük három súlyosan.

KÁNYA MAGYAR KÜLÜGYMINISZTER

Máriássy tanácsos kíséretében a napokban Genfben utazik. Kánya célja az, hogy a Genfben tartózkodó külföldi diplomatakkal eszmecsereket folytasson.

Széljegyzet egy rablógyilkossághoz

*

A Züricher Zeitung jelenti, hogy a zürichi esküdttörvényszék a közeli napokban kezdi tárgyalni Eugen Zawada bűnpört. Ez a Zawada hányatott fiatalság után egy előkelő mulatóban kapott alkalmazást. Gigolo lett, mert a semmittevéken és a nagyon gracióz táncoláson kívül alig értett valamihez. Zawada több hónap óta vizsgálati fogságban ül s most azért kerül bíróság elé, mert egy nyári estén meggyilkolt és kirabolta egy fukar, öreg magánzót. A zsákmány közel huszezer svájci frank volt. Ezt a nagy összeget, amelyet az áldozat egy hosszú életen keresztül kuporgatott össze, a gigolo két hét alatt elherdálta. Mulatott és tékozolt. A részeségtől cik-cakos utját üres pezsgősüvegek és fejedelmi borralalók szejgelyezték. Ennek az eseménynek a tekintélyes zürichi lap most pontosan annyi helyet szentel, amennyit a szaporábbá lett bűnözés korában megérdemelt: egy napihirt. Ámde, aki az újságot igazán helyesen tudja olvasni s a közlemények jelentőségét nem a címbejük nagysága alapján, de belső valóruk szerint értékeli, könnyen rájöhet, hogy ez a politikai tudósítások közt szerényen meghúzódó hírecske egy letagadhatatlan s a bűnözési statisztikában egyre pregnánsabban megmutatkozó jelenségről beszél. Egyre gyakrabban olvasunk olyasmiról, hogy könnyelmű ficsurok a legraffináltabb, sőt gyakran a legkegyetlenebb úton igyekeznek a harisnyákba, ládafiába, Wertheim-szekrényekbe rejtett vagyonokhoz hozzáférközni, hogy azután a legörültebb módon szórják el a pénzt néhány nap alatt. Egy pillanattal sem lehet kétséges, hogy a társadalom jogosult ezeket a bűnözőket törvényes keretek között izolálni. De ezenfelül legyen szabad elgondolkodni afelett is, nem hívják-e ki maguk ellen a szeszélyesen kegyetlen sorsot az áldozatok azzal, hogy tökévé gyűlt pénzüket kapzsi módon elrejtik a világ szeme elől, kivonják a forgalomból. A fuszekliba rejtett pénz a világ szeméjéből elveszti értékét, hiszen színes papír csupán, mely csak akkor lesz igazán azzá, ami, az értékek közös nevezőjévé, ha kiadják s kiderül róla, hogy minden, minden megvásárolható rajta a szivarszipkától az arany szőke primadonna szerelméig, mindegy, ami szép, ami jó, ami szükséges, ami kíváncsú. A pénz eleven jószág, ereje van és ez az erő a ládafiában kitör belőle. A pénz fellázad és jogait követeli. Cirkulálni akar. Boldogítani akar. Alkoholmámor és szerelmi beteljesülés, Riviera és selyemharisnya, luxusautó és borralaló akar lenni. Talán tényleg úgy van, hogy a pénznek ez a letörhetetlen expanziója alakul át azzá a dinamikus erővé, mely azután nem ismer többé gátakat s minden akadályt félrelök elementáris utjából. És mert ezeken a fuszekli mélyén sötét rabságra fogott pénzeket keserű és gyáva emberi életek fügnek, a lázadó erő, ha szabad úgy mondani: a pénz életösztöne s szabadságseretete elpusztítja őket, mint a medréből kilépett folyó, mely erős fákat, házakat, sörömpökat sodor magával pusztító áradatában.

Csaknem tetszetős a tétel, hogy a lázadó pénz az igazi gyilkos, s az ki, mint most ez a zürichi Eugen Zawada is, a bíróság elé kerül, vak és tehetetlen eszköz csupán a bosszuálló büntetés kezében.

(v. d.)

Maniu és Vajda részvételével

Ülésezik a nemzeti-parasztpárt elnöki tanácsa

Mihalachenak állítólag sikerült meggyőznie az uralkodót a Bentiou-jelentés célzatosságáról

Popovici Mihály a parlamenti bizottság saját anyagával cáfol rá a Bentiou-jelentésre

Bukarest, december 6.

Mihalache hétfői és Lupu dr. keddi királyi kihallgatása a politikai érdeklődés középpontjába állította a nemzeti-parasztpárt elnöki tanácsulását, amely szerdán délelőtt vette kezdetét. Az ülésnek kivételes jelentőséget ad nemcsak a napirendje, hanem az a körülmény is, hogy Erdélyből úgy Maniu, mint Vadu Vajda megjelent.

Az ülés elején Mihalache részletesen beszámolt audienciájáról, illetőleg annak eredményeiről. Kiszivárgott hírek szerint sikerült meggyőznie az uralkodót arról, javaslatokat tett folyamatban levő politika bosszu műve s a benne felhozott párdak jórészt alaptalan támadások, vagy meszterkedések. A továbbiakban Mihalache javaslatokat tett a folyamatban politikai ügyekkel szembeni magatartásra nézve. Az ülésen természetesen Maniu és Vajda is kifejtette álláspontját.

Beszámolójában Mihalache sulyos szavakkal illette a kormányt, utalva arra, hogy májusban, amikor a parlamentarizmus és liberális párt uralma komoly veszélyben volt, a nemzeti-parasztpárt mentette meg.

Maniu erőlyes és haladéktalan ellentámadás mellett foglalt állást, majd követelte, hogy tisztázzák egyes párttagok viselkedését, akik a Skoda-ügy vizsgálata során a párt érdekei ellen dolgoztak. — Vajda is erőlyes akciót javasolt, ami azonban a kétes magatartású párttagok kérdésével illeti, azt hangoztatta, hogy nem lehet rájuk bizonyítani semmit.

Ezzel kapcsolatban hire terjedt, hogy az elnöki tanács kimondja Mirtonak a pártból való kizárását.

Itt említjük meg, hogy a francia követ-ségen ünnepség keretében nyújtotta át D'Ormesson követ Vajdának a becsületrendet, amellyel a köztársaság elnöke kitüntette.

POPOVICI VÉDEKEZIK

Popovici Mihály volt igazságügyminiszter, akit a Bentiou-jelentés tudvalevőleg azzal vádol meg, hogy ő tette lehetővé a Skoda-ügy iratainak eltűnését, mert félbeszakította a Pomponiu ezredes által vezetett házkutatást a Skoda-képviselőnél, terjedelmes emlékiratot juttatott el a sajtóhoz. Popovici felsorakoztatja a parlamenti vizsgálóbizottság előtt idevontakozólag tett összes vallomások szövegintézi szövegét s ezek alapján

kimutatja, hogy a házkutatást nem az ő, hanem Uica tábornok akkori bukaresti hadtestparancsnok rendeletére hagyták abba a hadbíróság közegei.

Az ő szerepe mindössze annyiban állott, hogy Vajda miniszterelnök utasítására tájékoztatót a dolgról s tapintatra intette Pomponiu ezredes, utalva arra, hogy a kormány fontos diplomáciai tárgyalásokban áll a cséhszlovák köztársasággal. Emlékirata második felében Popovici kiemeli, hogy

Bentiou célzatosan kiforgatta a vallomások és a rendelkezésre álló jelentéseket s csak a szándékos ferdítések alapján jutott ismert következtetéséhez.

A volt igazságügyminiszter ezzel a mondattal fejezi be kimerítő felvilágosításait:

— A fentebbiek és az a mód, ahogyan a közvélemény a jelentésnek engem illető következtetéseit fogadta, fölöslegessé tesz részemről minden más magyarázatot. Popovici memoranduma valóban meggyőző erejű s kétségtelenné teszi azt az elejétől kezdve nyilvánvaló feltevést, hogy megfélemlítés rabuliztikával bűnbaknak igyekeztek megtenni.

Minisztertanács

A kormány tagjai szerdán este 6 órai kezdettel minisztertanácsot tartottak Tarescu miniszterelnök elnökletével. A minisztertanács azokat a törvényjavaslatokat válogatták meg, amelyeket még a karácsonyi szünet előtt akarnak megszavaztatni.

A parlament ülése a napirend előtti felszólalások során hat képviselő is kérdést intéz a kormányhoz a fővárosi ügyvédsztrájk miatt. Ezután Florian többségi ismét szavazta Mirto állampolgárságának kérdését, rámutatva arra, hogy Mirto a napokban vette meg azt a házat, amelyben Blank lakik, 8 és fél millió lejtért.

Madgearu kérdést intézett a belügyminiszterhez a telefontársaság központjában tartott házkutatás okait illetően. — Titeanu belügyi alminiszter válaszolt s hangoztatta, hogy a magasrangú katonai ügyészek által felvett jegyzőkönyvek szerint igenis találtak kihallgatókészülékeket, valóságos cabinet noir működött s a beszélgetések kihallgatása tényleg rendszerre vált. Ha a beszélgetések kihallgatására technikai okokból szükség van s ez elkerülhetetlen, ennek akkor is hatósági, állami felügyelet alatt kell történnie s nem úgy, mint eddig. Madgearu nem elégitette ki az alminiszter válaszát s bejelentette, hogy kérdését interpellációvá változtatja át.

A felirati vitában Mihaescu nemzeti-parasztpárti bírálta a kormány általános politikáját. A csütörtöki egyházi ünnepre való tekintettel a parlament pénteken délután tartja legközelebbi ülését.

Pfuj! Micsoda mocsár! — kiáltott fel az ügyész a Juhos-per szerdai tárgyalásán

Egymásután bukkannak föl a tanuvallomásokból a zsarolási kísérletek — Varjassy, mint a zsaroló utra induló uriaszony lovagja

Temesvár, november 6

A Juhos-ügy szerdai tárgyalásán a tanuk kihallgatását folytatta a bíróság.

Pop Moldovan Dionizie földbirtokos volt az első tanu, aki kijelentette, hogy 1925-ben vásárolni akart a Juhos-birtokból, de annyira elhanyagoltnak találta, hogy visszalépett.

Wolf Mihály hetilapszerkesztő következett azután, akinek vallomása izgalmasan érdekes és egyben megbotránkozató volt. Wolf előadta, hogy annakidején jelentkezett nála Varjassy magántitkárja, akit Gedeonnak hívtak. A magántitkár megmutatott neki egy feljelentést, amelyet Juhosné nevében Pollák ügyvéd írt alá. A feljelentés a Hermes bank ellen szolt sikkasztás és csalás címén. — Gedeon arra kérte őt, hogy vegye magához a feljelentést, menjen el a Hermes bankba s aztán azokhoz, akiket az ügy érdekel s kérjen 100 ezer lejt. Ennyiért ugyanis visszavonják a feljelentést.

Elnök: Miért szemelték ki erre a szerepre éppen Önt?

A tanu: Azt remélték, hogy tölem, mint „újságírótól”, jobban megijednek a bankban.

HIREK SZERINT

Egy nyugalmazott magyar pályafelvigyázó milliókat érő diatoma-telepet fedezett föl az erdőfüleli hegységben

Mire használható az értékes és ritka anyag, amelynek Romániában ez az első lelőhelye — Tizenöt év óta kutat Sütő József és már földgáz is talált a karácsonyfalvi határban

Barót, december 6.

Sütő József nyugalmazott vasuti főpályafelvigyázó az erdőfüleli hegységben egy Romániában eddig ismeretlen „kincset” fedezett fel, a diatoma nevű ásványt, amely lelőhelyén vérdörös színű, a levegőn azonban csakhamar teljesen megfehéredik.

A szorgalmas és nyugdíjaztatása óta állandóan talajkutatással foglalkozó pályafelvigyázó már régebben rábukkant a különösen természetű anyagra, felfedezéséről azonban nem akart szólni addig, amíg meg nem győződött róla, hogy kutatásai valóban eredményesek voltak. — Szakemberekkel vizsgálta meg a talált

anyagot, aztán vegyelemezte s így derült ki, hogy a színváltozó ásvány a diatoma, amelyet rendkívül sokoldalú felhasználhatósága tesz értékesé és keresetté.

A felfedezésnek hamar híre ment s azóta több neves pénzember, sőt maga a bankkormányzó is felkereste Sütő Józsefet olaszteleki lakásán. A látogatások nem voltak hiábavalók, mert nemrégiben egy aszfalt-részvénytársaság megállapodást kötött a felfedezővel. Az anyag kiaknázása már meg is kezdődött.

A szakértői kísérletezések során megállapították, hogy a diatoma többek kö-

Elnök: Dehát hogyan vállalkozhatott ilyen szerepre Ön? Összeférhet az ilyenmi a becsületes újságírással?

Wolf zavarba jön, aztán azzal mentegőzőzik, hogy ő csak megbízásból járt el, különben is nem sikerült megijesztenie senkit, a bemutatott feljelentésnek nem volt meg a kívánt fogantatja.

Az ügyész: Pfuj! Micsoda mocsár!

A következő tanu Belu Sándor kereskedő. Szintén zsarolási kísérletről számolt be. Erdőket akart venni a Juhos-birtokból, tárgyalta is Juhosnéval és Varjassal, de az volt az érzése, hogy nem komoly emberek s visszalépett. Később Temesváron a Ferdinánd kávéházban ült, amikor megjelent Juhosné és Varjassy. Előadták, hogy feljelentést akarnak tenni több temesvári ügyvéd ellen. Kérték, hogy keresse fel az érdekelteket és zsarolja meg őket. A pénzből, amit sikerül kicsikarni, tekintélyes részt biztosítanak neki. Ő visszautasította ezt a nemtelen ajánlatot s többé nem is volt dolga Juhosnéval és Varjassal.

A csütörtöki tárgyalási nap előreláthatólag még mindig a tanukihallgatásokkal telik el.

Kankó-t

Szifillisz, nemi bajokat

Impotenciát

radikálisan Dr. LUPOLOVER

gyógyít

Bécsben és Prágában speciálizálva. Röntgen, diatermia, magas feszültség (D'arsonval).

Bukarest, Calea Victoriei 54. sz. szobában a Nemzeti Színházzal.

Rendel. 10 - 2 és 5 - 8-ig Nőknek 4 - 5-ig. Telefon: 3, 22, 44.

zött igen jó szigetelő-anyag, mert a 3500-as hőfokot is elbirja minden átváltozás nélkül. Egyik főalkotóeleme lehet az ekrazitnak, dinamitnak, gázbombáknak. Kénsavval vegyítve kitűnő szer a filoxera ellen, de készíthető belőle puder, hintőpor is. Alkalmassá válik ruhák tisztítására, de a gombás, nedves lakások kiszáritására is, mert magába szívja a nedvességet. Biztos szer a fűzőtők kezében is, különösen az olaj- és benzin-tüzeknél. Aszfaltba vegyítve kiküszöböli az utcaburkolatok megrepedését. Gázmaszkokban elsőrendű levegőszűrő, jó fertőtlenítő szer s használható az üvegyártásnál is.

A diatoma keletkezéséről a geológusok arra a korra vezetik vissza, amikor az Erdővidék is tengervíz alatt volt. Hatalmas őssallatok miriádjai pusztultak halomra s ezeknek az elporladásából alakult ki a vastag diatoma-réteg, amelynek rendes lelőhelye valóban a tengerfenék, vagy a gejzirek környéke. Érdekes, hogy az erdőfüleli diatoma-rétegből a próbafúrások során már megkövesedett őssallati csontok kerültek elő. Figyelemre méltó az is, hogy a rétegek között nagymennyiségben fordul elő a szürke opál, a felszínen pedig feltűnő mennyiségben található a legöregebb vulkánikus kőzet, a diorit. Ez is értékes anyag, mert elég tekintélyes mennyiségben tartalmazza az aranyat és az ezüstöt. Egy tonna diorit-kőben 23 gramm arany és 277 gramm ezüst szokott előfordulni s nem is kell érte a föld belsejébe leásni.

Sütő József 15 évi munkájának az eredménye a nagyszerű felfedezés, amely — ha egészen komolyan bizonnyul — egy csapásra hatalmas ipartelepülést parázsolhatna az egész vidéket. Említésre méltó az is, hogy Sütő József kutatásai során Karácsonyfalva közelében földgázra is bukkant. Így tehát a legolcsóbb fűtőanyag, a földgáz sem volna messze a diatoma lelőhelyétől. A felfedező állítása szerint a földgáz ezen a környéken alig 100 méteres mélységben található akkor mennyiségben, hogy két vármegye minden faluját világítani és fűteni lehelne vele. Egyébként az itt talált gáz kihasználása is folyamatban van, sőt Sütő József már nagyobb összegű előleget is kapott abból a szerződésből kifolyólag, a melyet egy tekintélyes pénzcsoporthal kötött.

Mondanunk sem kell, hogy a felfedezések híre már is izgalomban tartja az egész vidéket, bár — egyesek szerint — a felfedezések gyakorlati értéke még ellenőrzésre szorul.

Egy hónapra háromra emelte a tábla egy kolozsvári magyar újságíró büntetését

Kolozsvár, december 6.

A kolozsvári tábla most foglalkozott Bakos Aladár újságíró sajtóperével. — Bakos hatóság elleni izgatás vádjával került a bíróság elé. Az iskolai névelmészekről írott cikkét kifogásolta az ügyész. A törvényszék 1 hónapi fogházra ítélte. A tábla most három hónapra emelte fel a fogházbüntetést s megtoldotta még 4 ezer lej pénzbüntetéssel is. Bakos fellebbezett.

Felakasztotta magát fia sirhantján

Temesvár, december 6.

Caragea Avram csillagutcai éjjeli őr a józsefvárosi temetőben, 14 éves fia sirhantján felakasztotta magát és meghalt.

A vizsgálat megállapította, hogy az éjjeli őrt teljesen leverte fiának nemrégiben bekövetkezett hirtelen halála. Tetézte elkeseredését, hogy a felesége is állandóan betegeskedett s attól kellett tartania, hogy újabb halottat kell csakhamar kikisérnie a temetőbe. Nem bírta elviselni azt a gondolatot, hogy egyedül maradjon életben szerettei közül s azért eldobta magát a megunt életét.

Baradlai László:

A véres kenyér

Avas, december 6.

A decemberi szürke, vigasztalan ég alatt, a vári paja hevenyészett asztalán kiterítve Grigor Pável.

A hatósági orvos éppen most két kézzel fejté szét Grigor Pável bordáját, hogy meg-
nézesse, melyik seb okozta a halált?

Életében nem okozott annyi galibát Grigor Pável, mint most a halála után.

Életében csendes, jámbor ember volt. Nyá-
ron a földet turta, télen a fűrésznél dolgozott.
Egyet evett és sokat ivott. Meghazasodott
öt gyermeke született.

Az igényei szerények voltak. Egy kis pu-
dika, egy félkiló kenyér, egy pipa dohány.
Egyébire nem volt szüksége.

Most, hogy megölték, — véletlenül és ártat-
ván belekeveredett egy avasi verekedésbe,
és akarta választani a verekedőket és egy-
ezzel irányzott szurás tévedésből a szívébe
— sok baj van vele. A hatóságok kíván-
ják. Fel kell boncolni. Az orvos, akit sebté-
re előhívnak, nincs felkészülve a boncolásra.
Nincs egy kesztyű nélkül, szabad kézzel bon-
col, közben cigarettázik. Az áldozat szobája
nagy kicsiny, hogy ott nem lehetett volna
boncolni. A nyári pajtába vitték ki Pável Gri-
gor és testében kotornak, hogy megtalálják
a halál okát.

A pajtának csak teteje van. Oldala nincs. A
föld meg csipős errefelé. Fázik az orvos, fá-
zik a jegyzőkönyv-vezető és fázik a csendő-
r, feltűzött szuronnal arra vigyáz, hogy a
kísérők kíváncsisága ne zavarja túlságosan az
orvos munkáját.

A fázik az özvegy, aki két nap óta kőbe
szorult fájdalommal, már szinte gépiesen si-
nikozik.

Csak a gyerekek nem fáznak, pedig meztis-
en egy kis ingben téferegnek az udvaron.
A megszorított már. Amióta élnek, így, cipő-
 nélkül ugrálják át a telet.

Az orvos szép lassan kivieszi a halott szívét.
Egy szurás van rajta. Az avasi bicska pon-
tán dolgozott. A jegyzőkönyv-vezető sér-
m ir, közben gémberedett ujjait fujja, a
hatóságok pedig borzadva sugnak össze az em-
ber szív láttán.

A halott mellett tarisznya. Avasi szöttek. Az
előző viselte, amikor a verekedők közé lé-
pett. Eppen hazafelé igyekezett a fűrésztől.
Várták a gyerekei, várta az asszony.

Az orvos észreveszi a tarisznyát. Ez nem ér-
telmes, nincs szüksége rá, csak zavarja a mun-
kájában.

— Adják oda az asszonynak — utasítja a
csendőrt.

A csendőr viszi az örökséget, az egyetlen-
t Grigor Pável a családjára hagyott. Az
asszony értelmetlenül nézi a tarisznyát. Meg-
nyitja, óvatosan belenyúl és kihuzza azt a
máborodó valamit.

Egy darab fekete kenyér volt benne.
Ezt hozta volna haza Grigor Pável a gyere-
keknek. Egy kiló fekete kenyér.

Az udvarban játszó öt gyerek meglátja a
gyertert. Szemükben felfénylik a vágy. Ehe-
re, mert a nagy zürzavarban mindenki
elfeledkezett róluk. Két napja, hogy nem et-
tek — legkisebb — nem lehet több két éves-
 — hangosan megszólal:

— Mama, adj kenyeret!
A többiek utána csipognak: nekem is, ne-
kem is...

Az asszony bebötörkál a konyhába. Kést
vesz ki és szelni akar.

Az asszony nézi a kenyeret, leszel öt óvatos ka-
cs és a pulyák vágyódva kitárt kezébe
nyúlnak.

Véres a kenyér. A gazda vére pirosította
ahogy ráesett a tarisznyára. Elfolyt cse-
n a vére, átfolyt a szöttek tarisznyán,
egyre és sósá izetlenítette a táplálékot.

A legnagyobbik fiú megszólal:

— Mama, mitől piros ez a kenyér?

Nézi az asszony, irtózva nézi, az összehajolt
feje fölött. El kellene dobni a kenye-
re de éhesek a gyerekek. Újra a kést veszi

A lekaparja a vért a vágott karéjokról.
Most már vigan esznek a gyerekek. Az étel
íz, felhangolja sovány testüket.

Az asszony sír. De éhes is és nekibátorodik
kenyerének. De egy falat meg megy le a tor-
ná. Ha veszekedtek is, ha nyomorogtak is,
de néha meg is verte az ember, de az ő em-
ber volt, a hites ura, a gyerekeinek apja, aki
minden útján is kenyeret hozott haza az árvára
hagyott családnak.

Sír az asszony.

A gyerekek a kenyér-ebéd után hangosan
szórakozva játszanak.

Az orvos éppen most rakja vissza a szívet,
alkoholtól nagyra duzzadt máját a mell-
kasba és két durva ötéssel az egésztestet ös-
zavarja.

Az alkony ráhajlik az Avasra.

Hull a hó.

Már egyszeri utazásnál is érvényes az ötvenszázalékos utazási kedvezmény december 5 és 12 között

Mit kell tudni az utasnak a kedvezményes jegy megváltásánál?

Brassó, december 6.

Megírta a B. L., hogy a vasut vezér-
igazgatósága „próbahaték” rendez: decem-
ber 5-ike déli tizenkét órától december
12-ike déli 12 óráig ötven százalékos ked-
vezményvel lehet utazni az ország összes
vonalain.

A kedvezmény igénybevételehez a kö-
vetkező rendelkezést adták ki:

1. Ugy az oda, mint a visszautazásnál
féljegy váltandó. Tehát az egész jegy-
nek felét kapják kézhez az utasok.

2. Nagyobb állomásokon, ahol külön
jegykiállító gép van, az úgynevezett
„tisztviselő jegyeket” adják az utasnak.

A kedvezmény tehát egyszeri utazásnál
is igénybevehető, ami nagyon hasznos
ujtás és bizonyára a próbahaték mérlegét

is jelentős módon emeli. Addig ugyanis
a megváltott jegyet a visszautazásnál le-
kellett pecsételtetni, tehát csak az része-
sült az ötvenszázalékos kedvezményben,
aki a kedvezmény lejártá előtt vissza is
utazott. Most viszont bármely pontra vált-
ható jegy ötvenszázalékos kedvezmény-
nyel december tizenkettedikén déli 12
óráig.

Országos jogász-sztrájk fenyeget

Az ilfovi ügyvédi kamara dékánja az igazságügyminiszternél

Mozgolódnak a joghallgatók is

Bukarest, december 6.

Az Ilfov-megyében kitört általános ügyvéd-
sztrájkjal kapcsolatban Antonescu igazság-
ügyminiszter szerdán délelőtt kihallgatáson fo-
gadta előbb Rátescu semmitőszéki tanácsno-
kot, a rendeltetvérennyel létrehozott bírósági
egyesületek (eforiák) elnökét, majd Petrovici
Györgyöt, az ilfovmegyei ügyvédi kamara dé-
kánját és Alexandrescu Traian volt dékánt. A
sztrájkba lépett fővárosi ügyvédek utóbbi két
képviselője előterjesztette a miniszternek a
keddi közgyűlés határozatát, amely szerint

mindaddig távollattartják magukat a bírósági
tárgyalásoktól, amíg a bírósági egyesületek-
ről szóló rendeltetvényt vissza nem von-
ják.

Ez a rendeltetvény ugyanis azokkal az el-
viselhetetlen új illetékekkel, amelyeket a per-

iratokra kiró, valósággal megfojtja az igaz-
ságkeresés lehetőségét.

Délelőtt egyébként Petrovici dékán hatá-
rozata értelmében összeült az ilfovi ügyvédi
kamara tanácsa, hogy határozzon a továbbiak
felől. Az ülésen heves vita támadt, mert a ta-
nácstagok egyrésze azon az állásponton van,
hogy a tegnapi közgyűlést szabálytalanul hív-
ták össze s következképpen a sztrájkhatáro-
zat érvénytelen, illetőleg nem bír kötelező erő-
vel.

Hir szerint

abban az esetben, ha az ilfovi kamara
sztrájkja nem hozza meg rövidesen a várt
sikert, az ország valamennyi ügyvédi kama-
rája csatlakozik a tüntető sztrájkhoz, tiltá-
kozásképpen az ügyvédi egzisztenciát ve-
szélyeztető rendeltetvény ellen.

SZTRÁJKKAL FENYEGETŐZNEK
A JOGHALLGATÓK IS

A bukaresti, jasi és csernovici egyetem jog-
hallgatóinak megbízottai tegnap értekezletet
tartottak a fővárosban. Az értekezlet elhatá-
rozta, hogy részletes emlékiratban ismerteti a
joghallgatók és ügyvédjelöltek sérelmeit s kö-
veteli az 1932. évi ügyvédtörvény hatályon
kívül helyezését, a kötelező doktorátus és ügy-
védi vizsga eltörlését, az ügyvédjelölti gya-
korlati időnek pedig a jelenlegi 3 évről 2 évré
való leszállítását. Az emlékiratot küldöttség
adja át az igazság- és közoktatásügyi minisz-
ternek, ugyancsak valamennyi pártembernek.

Ha sérelmeiket nem orvosolják, a joghallga-
tók szintén általános sztrájkba akarnak lépni.
A kolozsvári egyetem joghallgatói előzetesen
írásban jelentették be csatlakozásukat az érte-
kezlet határozataihoz.

Az amerikai szenátusi vizsgálóbizottság újabb megállapításai

A hadiipar már 1908-ban megkezdette a világháborúra való készülődést

Washington, december 6.

A hadianyaggyártás ellenőrzésére ki-
küldött szenátusi vizsgálóbizottság ismét
folytatta működését. A keddi ülésen meg-
állapította, hogy

a hadianyag és lőszergyárak már 1908-
ban megkezdették a fokozottabb hadi-
anyaggyártást.

A hadiipar tehát már 1908-ban készülni

kezdett a világháborúra, hat évvel a sze-
rajevói merénylet előtt.

A bizottság különben legutoljára Nye
szenátort hallgatta ki, aki előadta, hogy
a fegyverkezés ellenőrzésére vonatkozó
első javaslatot, amelyet 1925-ben nyújtot-
tak be a Népszöveltséghez, éppen az eu-
rópai hatalmas fegyvergyárak gáncsol-
ták el.

Vád alá helyezték Dumitrescu tábornok volt csendőrfőparancsnokot és öt alantas tisztjét

Bukarest, december 6.

A Dumitrescu tábornok, volt csendőrfő-
parancsnok ellen folyó hadbíróági el-
járás új szakaszába lépett: a hadügymi-
niszter a vizsgálat alapján aláírta a vád
alá helyezési parancsot, amely szerint a
volt csendőrfőparancsnok ellen hamisítás
és sikkasztás vétségében való felbujtás
miatt emelnek vádat. Egyidejűleg vád
alá helyezte a parancs Dumitrescu tá-
bornok bűntársait is: Letu és Crivat ez-

redeseket, valamint Parvulescu Diamandi
gazdasági ezredes, Teodorescu Ion gaz-
dasági őrnagyot és Negulescu századost,
mert a vizsgálat megállapításai szerint
ők is sikkasztottak, vagy közreműködtek
a közpénzek sikkasztásában és a sikkas-
tásokat hamisításokkal leplezték.

A további vizsgálat során szembesítik
a vádlottakat, hogy pontosan kiderítsék
részességüket a csendőrfőparancsnokság-
nál elkövetett visszaélésekben.

Egész sereg embernek kell meghalnia a meggyilkolt Kyrov miatt

Moszkva, december 6.

Kyrovnak, Stalin bizalmasának a meg-
gyilkolása még mindig nagy izgalomban
tartja az egész Szovjetet. Fokozza az iz-
galmat az, hogy a hatóságok a legerélye-
sebb rendszabályokkal lépnek föl minden
gyanus, úgynevezett ellenforradalmi moz-
galommal szemben. Eddig többszázra rug
a letartóztatottak száma. A letartóztatot-
tak közül eddig Leningradban 39, Moszk-
vában 32 ember nevét hozták nyilvános-
ságra, mint olyanokét, akikre rábizonyult
a gyilkossággal kapcsolatos összeesküvés

vádja. Érdekes, hogy a vizsgálat éle a
fehérgárdisták ellen irányul, noha a gyil-
kos Nicolajev bizalmas ügykör ellátásá-
val megbízott hatósági ember volt.

Jelentések vannak arról is, hogy
a letartóztatott fehérgárdistákat és ter-
roristákat december 10-én bíróság elé
állítják.

A szovjetbíróságok röviden végeznek az
ügyvel: az ítélet csak halál lehet, felleb-
bezésnek és megkegyelmezésnek helye
nincs. Hírek szerint december 10-én 70
forradalmár kerül a bíróságok elé.

Budapesten meghalt Róna Lajos lapszerkesztő, aki Aradon kezdte pályafutását

Budapest, december 6.

Szerdán délelőtt Budapesten váratla-
nul elhunyt Róna Lajos, a Mai Nap és a
Pénzvilág felelős szerkesztője.

Róna Lajos Aradon kezdte újságírói
pályáját. Később Szegeden, majd Nagy-
váradon dolgozott a régi Szabadságnál.
Budapesten a Nap-nál volt hosszabb ide-
ig, majd Szegeden megalapította a Dél-
magyarországot. Később dolgozott a Pesti
Tükörnél és a 8 Órai Újságnál is.

A háboru alatt a Déli Hirlapnak volt
munkatársa, a háboru és a forradalom
után pedig Bécsbe került, ahol a Bécsi
Magyar Újság megalapításánál játszott
tevékeny szerepet.

Autóval a járványok ellen

Nagyszeben, december 6.

A járványok elleni általános érdekű küzde-
lemnek új határkövéhez jutottunk el. Mig ed-
dig a járványok ellen a laboratóriumokban
folyt a lázas, sokszor életfeláldozást követelő
munka, most a nagyszebeni egészségügyi fő-
felügyelőség új eszközt alkalmaz a járványok
ellen.

Rendelt egy szép személyszállító luxusautót
és azon vonul fel a járványok ellen.

Legalábbis arra lehet következtetni abból,
hogy a körzetébe tartozó megyékre és váro-
sokra kirótták az autóköltség megfelelő há-
nyadát és ezen összeget az egyébként is tul-
terhelt megyéktől és városoktól a „járványok
elleni küzdelem” nevében igényeli.

Az adók alatt és egyéb közterhek alatt ros-
kadozó polgárok most csak arra kíváncsiak,
hogy az egészségügyi főfelügyelőség miféle
furfangos módon fog új kocsijával a járvá-
nyok ellen küzdeni.

HIREK

A kormánykerék mellett

Párisban rendes soffőr-iskola működik, amelyben komoly, szakállas tanárok oktatják azokat, akik mint hivatásos gépkocsivezetők szeretnék megkeresni a kenyereket. A „gázolástan” jeles tanára, aki arról tart előadást a soffőr-jelölteknek, melyek a legbiztosabb módok a szerencsétlenségek és balesetek megelőzésére és elkerülésére, a napokban érdekes statisztikát ismertetett hallgatóságá előtt. Statisztikája azt mutatja meg, milyen gépkocsivezetők az egyes nemzetek.

A statisztika adatai és megállapítása szerint a világ legóvatosabb soffőrei a tüzesvéri spanyolok. A legszilajabb spanyol bika viadort is rögtön megszeli és higgadt emberré válik, ahogy a kormánykerékhez ül. Nyomban utánuk következnek a japánok, akik csaknem a félnépszerűségig óvatos autóvezetők. Az előadó szerint spanyol és japán soffőrrel kinkeserv utazni, mert mind a kettő folyton túlköl és fékez, teljesen szabad úton is csigalassúsággal másznak előre. A fatalista török, aki még arra is rest, hogy elzavarja a legyet az orráról, abban a pillanatban átváltozik, ahogy autóbába ül. A szó szoros értelmében haldoklóvá vedlik át, aki bravuros könnyelműséggel teszi kockára a maga és utasai életét. Ugy vezeti a gépet, akár a tüzes paripát. Minden percben valami vakmerő mutatványt végez a kormánykerék mellett.

Rajtuk is tulesz a szláv, jelesül az orosz soffőr. Ezeknek a derék legényeknek elég, ha benzint szagolnak, már attól megvadulnak. Ha aztán fölkaphatnak egy autót, Isten legyen irgalmas a kocsinak is, meg az utasnak is. Az orosz soffőr nem ismer forgalmi akadályt: száz kilométeres sebességgel száguld, fordul, előz, uralja a kocsit, nem tekint semmit a világra. Örültként, valósággal cikázik a kocsiával, állandó halálos rémületben tartva az utasát, hogy palacsintává gázolnak valakit, vagy halálra zúzzák magukat.

Az előadó szerint, ha nem is a legjobb, a legóvatosabb autóvezetők az intellektuális foglalkozást űző egyének. Viszont, ha egy intellektuelt ejt hatalmába a sportörület, elveszti minden józanságát és fékét. Az ilyen autóst el kell tiltani a vezetéstől, mert hozzá képest még az orosz soffőr is szelíd és ábrándosan óvatos gépkocsivezető.

— **Ermihályfalvai hírek.** Tudósítónk jelenti: Joan Socaciú csendőrmester elfogta Bote Josif és Zsuzs Nicolae hírhedt lőtávoljait. — Az ermihályfalvai református nőszövetség téli begyűlése megkezdte. Mint a múlt évben, úgy az idén is ruhaneműekkel és élelmiszerekkel óhajta a tél folyamán ellátni a rászoruló szegényeket. Felhívja az elnökség a hivatkozott, hogy erre a nemes célra szánt pénzt, ruhát, élelmiszereket a Pálffy Gizella titkárnő kezéhez leadni szíveskedjenek. — Az ermihályfalvai gazdakör, negyedik előadása folyó hó 6-án, csütörtökön este 8 órai kezdettel a gazdakör helyiségében lesz a szakszerű szőlőművelésről, melyet Weith Miklós szőlőbirtokos fog megtartani. — Ermihályfalván az államközlöny eddigi eredménye 500.000 lej. Ez nem végleges szám. — A katonai igazolványok látványozása Ermihályfalván december hó 8-9-10-én lesz. — Az ermihályfalvai Iparos Otthon ezidőszakra szünetelő mozgósínháza ismét meg fog indulni. A meginduláshoz szükséges tőkét részvényjegyzésekkel igyekeznek az iparosság előteremteni. A részvényjegyzések megindultak és a legjobb kilátásokkal kecsegtetnek.

— **A hároméves kisfiú végignézte újszülött testvérét** meggyilkolását. Nagyváradról jelentik: Mártonfi Sándorné ügyében befejezték a rendőrségi vizsgálatot. Megállapították, hogy Mártonfiné, a Carmen cipőgyár munkásnője, azért fojtotta meg, darabolta fel és ásta el újszülöttjét, mert félt, hogy férje megtudja: nem az övé a gyerek. Hosszu ideig különváltan éltek ugyanis és csak hat hónapja költöztek újra össze. A rendőrségen Róth Ferencné — Mártonfiné szomszédasszonyának kihallgatása alkalmával megállapították azt is, hogy a hároméves Mártonfi fiú szemtanúja volt anyja szörnyű tettének. Róthné szerint a kisfiú azzal fogadta édesapját: „Apuka, a kisbaba sirt, de anyuka nagyon megszorította.” Mártonfinét, aki nagyon zavarosan viselkedik, elmeszákértével vizsgáltatják meg és azután döntenek a továbbiakról.

— **Bárányhimlő Tasnádon.** Tasnádról jelentik: A tasnádi közegészségügyi hivatal rendeltetésekkel a bárányhimlő járvány miatt az óvodát bezárták. Ezidre 12 megbetegedés történt Tasnádon.

— **„Kiállítás-Vásár” Marosvásárhelyen.** Tudósítónk jelenti: Várakozáson felül sikerült „Kiállítás-Vásár” nyílt meg Marosvásárhelyen az Iparmúzeum és a Kereskedelmi és Iparkamara helyiségeiben. Míg az Iparmúzeumban a marosvásárhelyi ipar gazdag és igen változatos termelése köti le az érdeklődők figyelmét, addig az iparkamara termei Csik, Háromszék és Udvarhely-vármegyék népművészetének és háziiparának feltűnően olcsó áron olyan színes, értékes és vonzó anyagát tárják a vásárlatók elé, amire Marosvásárhely közönsége egyáltalán nem számított. Látni itt mindent az őstehetiségek faszobrászatától, festészetétől, stb. fel a legkényesebb igényeket kielégítő népművészeti és háziipari munkáig. A „Kiállítás-Vásár” az 50%-os utazási kedvezményre tekintettel számosan keresik fel idegen városokból is. Akik Csik, Háromszék, Udvarhely és Maros-vármegyék ipari, háziipari, népművészeti produktumait megismerni óhajta, ezt legilletékesebb helyén, a marosvásárhelyi „Kiállítás-Vásár”-on tekintheti meg, amely 9-én (vasárnap) este zárul. Marosvásárhelyre különben 1935. január 1-ig lehet 50%-os vasuti kedvezményvel utazni.

— **Tar Piroška letartóztatásban marad.** Nagyváradról jelentik: Az ítélőtábla vádtanácsa szerdán délelőtt foglalkozott Tar Piroška szabadlábrahozatali kérésével. Tekintettel arra, hogy Tar Piroška, mint a szentjohanni kettős rablógyilkosság egyik értelmi szerzőjé közben elítélte a törvényszék, a vádtanács elutasította kérését. Tar Piroška tehát továbbra is az ügyészségi fogház lakója marad, míg ügyével a tábla is foglalkozik.

ABLAK

Érdekes elolvasni a Temesvár melletti Ság községből érkező jelentést:
„Krems Máriát, aki 10 éve közmegegyezésre vezeti az itteni postahivatalt, a kisebbségi postamesterleépítés során szintén elbocsátották. Helyébe Bogariu Trajánét, a jegyző feleségét tették. Mivel azonban a jegyzőné képességei nem elegendők a postahivatal önálló vezetésére, beosztottak mellé egy tisztviselőt, akinek neve eredetileg Wolf, később Farkas, majd még később, mikor az idők változása folytán ez alkalmasabbnak látszott, Lupu lett. A jegyzőné jókeresetű férjén kívül 15 hold földdel is rendelkezik, míg a kiebrudalt postamester nő családostul kereset nélkül áll a tél küszöbén.”

Regisztrálnunk kell a hirt, mint ríktó színekben ragyogó példáját a szociális igazságtévesztésnek s egyben az időszakok szerint változó név, illetve faji hovatarozandóság jutalmának. A trencskót, a minden évszakhoz idomítható és forgatható köpenyeg dívatja, ugy látszik, erősen hódít Ságban is. Azaz ördögöt csak Ságban: akad ilyen élelmes ember mindenfelé. S mint fentiekben is látszik: így lehet boldogulni

AZ ELNÖK A BÖRTÖNBEN

Rossz idők járnak a délamerikai elnökökre. Salamanca bolíviai elnök bukása után az elnök uruguayi kártársa is hasonló sorsra került. Gabriel Terrát, Uruguay elnökét politikai ellenfelei elfogták és egyelőre börtönben tartják.

— **Egyévi fogházra ítélték egy börtönőrt.** Brailából jelentik: A törvényszék szerdán foglalkozott Mustea György börtönőr ügyével, aki néhány hónappal ezelőtt az őrizetére bízott három foglyot: Száva Lajost, Merisán Miklóst és Dobro Joant család módon szabadon engedte. Mustea törvényszéki tárgyalásról kísérte vissza a három rabot a fogházba, az országúton azonban futni engedte őket s úgy tett, mintha lefegyverezték és elverték volna. Vétkes hanyagsága és a szökésben való közreműködése miatt a törvényszék egyévi fogházra ítélte a fogházőrt.

— **Csendőrök kezdték védeni a zeneszerzők érdekeit.** Csikszerebről jelentik: Többször foglalkoztunk azzal az érthetetlen tényállással, hogy a csikszerebrői törvényszéknek hemzsegnének a román zeneszerzők által indított kihágási perek. A törvényszék egyik tagozata egyes esetekben felmentő, míg a másik marasztaló ítéletet hozott. Így másodfokon a marosvásárhelyi tábla fog dönteni afelett, hogy a kalákátáncokon húzott magyar népdalokért kell-e illetéket fizetni a román zeneszerzőknek, akiknek vajmi kevés közük van ezekhez a szer-

ményekhez? Ujabbán már a csendőrök is nagy előszeretettel gyűjtik és terjesztik a csikszerebrői ügyészséghez az ilyen zeneszerzői kihágásokat. Számszámra érkeznek az ilyen természetű irások az ügyészségre. A bíróságnak lesz dolga velük.

— **Két közjegyző harca.** Margittáról jelentik: Még a nemzeti-parasztpárti kormány volt uralmon, amikor dr. Oros Sevr közjegyzőt nevezte ki a kormány Tasnádra. A mostani liberális kormány most még egy közjegyzőt nevezett ki, névszerint: dr. Popescu Teodor tasnádi ügyvédet. Dr. Oros közjegyző most kártérítési pert indít az állam ellen, mert egy olyan kis helyre, mint Tasná, szerinte, nem lehet két közjegyzőt kinevezni. A két közjegyzőnek a kinevezése csak a község lakosságának okoz örömet, mert ezáltal sokkal olcsóbb taríffal dolgoznak. Csak ki ne béküljenek.

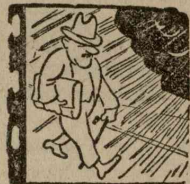
— **A háború visszaköszön.** Tudósítónk jelenti: Az Egerrel szomszédos Délapátfalva érdekében megdöbbentő szerencsétlenséget okozott egy ugynevezett döglött gránát, amely még az 1919-iki harcok idejéből maradt a földbe fúródva. Az erdőben dolgozó favágók tüzet raktak, hogy kissé felmelegedjenek. A maglyt éppen arra a helyre rakták, ahol a döglött gránát volt. Amikor a föld átforrósodott a tüztől, a gránát irtózatossá dörrenéssel felrobant, Somodi András favágót megölte, két társát súlyosan, egy embert pedig könnyen megsebesített.

— **Szövetkezetbe tömörül 40 kolozsvári pékmester.** Tudósítónk jelenti: Negyven kolozsvári pékmester elhatározta, hogy beszerző és termelő szövetkezetbe tömörül. A költségek megtakarítása érdekében a 40 üzemből 35-ben megszűntetik a munkát s az alkalmazottakat a fennmaradó öt legnagyobb üzembe tömörítik. Az üzemköltséget ezzel jelentősen csökkentik s lehetővé teszik a kenyérárak csökkentését is. Kimondták azt is, hogy felveszik a harcot az élesztőgyártás ellen, amelynek alapítói ők is. Elhatározásukról felhívással értesítették a fogyasztóközönséget, kijelentve, hogy tömörülésük a fogyasztó közönség érdekében történik s így támogatást várnak.

— **Orvosi tudományos szakülés Kolozsváron.** A „Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület” f. hó 6-án, csütörtökön este pontosan 9 órakor tartja LXVIII. rendes tudományos szakülését, melynek programja a következő: 1. Dr. Vass Zoltán: Ritkábban előforduló esetek a fogorvosi gyakorlat köréből. 2. Dr. Herskovits I.: Röntgenüzemek helyes gazdálkodása.

Hallóerős lokomobil kerestetik

Ajánlatok ár megadásával
Societatea Suedeză de Drumuri
Braşov címre küldendők.

Időjárásjelentés. A budapesti időjárásutató intézet jelentése szerint továbbra is ködös idő várható. Helyenként záporoszerű esőzés lehetséges. A hőmérséklet változatlan.

— **Szőrénymegyei hírek.** Tudósítónk jelenti: Beszámoltunk annak idején Savu Magdalénának 42 éves temerési lakosnő bűnügyéről, aki Örsescu Demeter 56 éves vadházastársa felbujtására még 1923-ban arzánnal megmérgezte férjét, majd 1927-ben 8 éves és 1930-ban 10 éves gyermekét. Az elvetemült asszony ügyében újabb lépés történt, amennyiben bizottság szállott ki a helyszínre, a holttesteket kiásatták és a még megmaradt részeket vegyvizsgálattal céljából a bukaresti orvostani intézetbe küldték. — A karánsebesi városi tanács megalakulását, a temesvári revíziós bizottság azzal az indoklással akadályozta meg, hogy a hivatalból kinevezett tanács tagok, a törvényre rendelkezések mellőzésével jutottak a tanácsba. Így többek között, a rendelkezés értelmében a felekezeti hivataltól kinevezett tanács tagjai csak lelkesek lehetnek, ezzel szemben a karánsebesi tanácsban a katolikus egyházat Schváb Károly bankigazgató képviselte. A városi tanács megalakulása bizonytalan ideig halasztást szenved. — Özvegy Tunei Perszida lugosi lakosnő kénsavoldatot ivott és meghalt. Tettét kétségbeesett nyomora miatt követte el. A szerencsétlen asszonyt hat kisgyermek gyászolja. — Pálincás Mihály 68 éves lugosi nyugalmazott vasutas lakásában az ajtófélfára felakasztotta magát és meghalt. Pálincás nem a legjobb egyetértésben áll feleségével, miért is az asszony, ezelőtt mintegy három héttel, közsőda oldattal megmérgezte magát. Azóta vívdók a halállal. A hatóság vizsgálat során a férjet is felelősségre vonták felesége öngyilkossági kísérlete miatt. Ez az öreg Pálincást annyira elkésértette, hogy haláluk felelőssége személtárra felakasztotta magát az ajtófélfára. — Lugoson megnyílt az ujonnan épített Dácia-mozi. A városban most két mozgószínház működik, aminek leginkább a közönség fogja használni.

(*) Ifjabb Tódor János írógépkereskedő (Brassó, Calea Victoriei 46) egy esztendői külföldi tanulmányutra utazott. (Visszatérését a lapban jelezni fogja.)

— **Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ami leggyezyerűbben a regóta közismert természetes „Ferenc József” keserűviz használatával — reggel, éhgyomorra egy fél pohárral — érhető el. Néorvosi klinikák vezette egybehangzón dicsérik a valódi Ferenc József vizet, mert könnyen bevehető, rendkívül enyhe hatása pedig gyorsan és mindegy kellemetlenség nélkül bekövetkezik.**

(*) Csermely Gyula, a mi két miatyánk között van c. regénye újból kapható. A szerzőlem harca a hittel, a múlttól való elszakadást lelki válsága és a kitűzött céltól való heroikus küzdelem eposza. Ára: félkeménykötésben 120 lej. egészvászonba kötve 144 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-u. 56-58 az udvarban.

(*) Dubarry grófnő titkos emlékiratai. Dubarry asszony Pompadour márkiz mellett a legérdekesebb nőalakja a rokokó korszaknak. Mindegy, „halhatatlan” elődje, Madame de Pompadour, ő se csak metressze volt a „nagyon szerető” előnévvel kitüntetett XV. Lajos francia királynak, a Napkirály unokájának. Nagy nő volt, uralkodói képességekről tett sokszor tanúbizonyságot. Európa államférfiai, de uralkodói és uralkodónői is, így Mária Terézia, Nagy Frigyes és II. Katalin nagyon jól tudták, hogy az irtóvalt kegyencnő erőteljes hatalmában tartja a „legkeresztényibb” királyt és hogy egy-egy diplomáciai lépés sikere nagyon is függ attól, hogy Dubarry asszony hogyan vélekedik az illető ügyről. Polgári sorból származott és királyi kurtizán volt már, amikor grófi férjét vásároltak számára. Származásánál fogva azonban józanabb és realitás gondolkodású volt és a király sok mindent hallgatott rá. Ezért igaztók minden vonatkozásban Dubarry grófnő titkos emlékiratait. Új könyvszenzáció! Disztes vászonkötésben, 144 oldalas, 314 lapon 144 lej a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-u. 56-58 az udvarban.

Capitol Mozgó, Brassó

Több ezer ember gyönyörködött a szezon legnagyobb és legértékesebb filmjében!

„Krisztina királynő” Gréta Garbo

és John Gilbert parádés filmje.

100%-os németül beszélő csodafilm!

A tolongások elkerülése végett kérjük a n. é. közönséget, hogy jegyeiről idejében gondoskodjék

Matiné: Csütörtök d. e. 11-kor | „Milliomos titkárnője” c. film, valamint szenzációs Mikulás-ajándék a „Hess”-gyártól és „Nivea”-gyártól
Csütörtök d. u. 3-kor

K Ö Z G A Z D A S Á G

A devizaszerző importutalványok

Bukarest, december 6.

A legutóbbi hivatalos közlések szerint a vámhivatalok december harmadikán megkezdik a hat típusú behozatali utalvány kibocsátását. Vagyis a november elseje óta kiadott áruk értékének ellenében az exportőrök nevére kiállítanak különféle engedélyeket, aszerint, hogy az első, vagy második kategóriába osztott árut vitték-e ki és aszerint, hogy a kiadott áru olyan országokba ment-e, ahol korlátozva van a devizaforgalom, vagy sem. Ezenkívül van még egy megkülönböztetés, még pedig az, hogy a Banca Națională engedélyezett és jogosított bankok által behajtandó devizákban a Banca Națională az előírt 40 százalékos ártól az állami kötelezettségek devizasúkkéleteire tartja vissza, vagy pedig az importőrök részére, a régi tartozások fizetésére. Amint hírlik, ezek az igazolmányok több részben állanak és különböző összegekről szólnak. Vannak 10 ezer lejes címletek, amelyek tíz darab egyezer lejes alcímletekre oszlanak és vannak 1000 lejes címletek, amelyek tíz darab 100 lejes alcímletekre oszlanak.

HATFÉLE DEVIZAUTALVÁNY

Ha például valaki kiadott 100 ezer lej értékű gabonát, fát, vagy petróleumot, akkor a vámhivatal kiadja 60 ezer lej értékű A, vagy B jelzésű címletet, aszerint, hogy az áru szabad, vagy korlátozott devizagazdálkodású országba került kiutalván, míg a fennmaradó 40 ezer lejért a Banca Națională saját céljaira tartja vissza a devizát. Ezeket az importutalványokat a Banca Națională hivatalos árfolyamon fogja eladni azoknak a cégeknek, amelyeknek eddig is volt, vagy ezután kapnak behozatali kontingenst és importigazolványt. Ezért a kivitelért az exportőr tehát nem kap ezidőszakra semmiféle prémiumot, hacsak a Banca Națională be nem váltja azt az ígértét, hogy az exportőröket palamilyen formában mégis kárpótolja. Ha ugyanakkor kivisznek az országból 100 ezer lej értékű más árut, akkor a vámhivatalok 40 ezer lej értékű C, vagy D jelzésű devizaautalványt állítanak ki és ezeket a Banca Națională ugyancsak hivatalos árfolyamon eladja azoknak az importőröknek, akiknek november elseje előtt behozott árukért külföldi tartozásaik, vagy más esedékességek (kamat, tőketörlesztés, osztalék stb.) vannak. A fennmaradó 60 ezer lejért a vámhivatalok E, illetve ha az export korlátozott devizaforgalmu országba történt, F jelzésű importigazolványt, illetve devizaautalványt állítanak ki. Ezeket is a Banca Națională fogja kiadni, de azoknak az importőröknek, akik megvették azokat az exportőröktől. Ezekkel a devizaautalványokkal az importőr tetszés szerinti árukat hozhat be, ha van kontingenst, illetve nem kontingentált árukból minden korlátozás nélkül, ha a kereskedelemügyi minisztériumtól van külön behozatali utalványa, amely egészen más, mint az eddig ismert és továbbra is szükséges importautorizáció, amely csak elvi engedélyt jelent a megállapított kvóta kihasználására.

Valamennyi devizaautalvány csak úgy érvényes, ha rajta van a Banca Națională láttamozása. A gabona, fa és petróleum exportjából eredő 60 százalékos devizára a Banca Națională az ismert sorrendben az százalékarányban adja ki a fizetési engedélyt az importőröknek, vagy a fentemlített esetben a 60 ezer lejbeli első sorban ipari nyersanyagokra fog kielégítést adni, másodsorban nélkülözhetetlen ipari felgyártmányok behozatalára, harmadsorban elsőrendű tömegforgószaktárgyak és utolsó sorban más áruk importjára. Arról, hogy mely áruk melyik kategóriába tartoznak, eddig még nem történt döntés. Ez a lista most van összeállítás alatt.

MENNYI ÁRUT LEHET BEHOZNI?

Miképpen történik tehát az import az új rendszer alapján? Tegyük fel, hogy valaki 100 ezer lej értékű különféle árut akar behozni. Ennyi volt a tavalyi kon-

Statisztika készül a kényszer- egyességben levő cégekről, hogy fizetik-e a kvótarészleteket

Előkészületek a kényszeregyességi törvény módosítására — A rosszhiszemű adós iskolapéldája: hogyan jelentett kétszer egymásután fizetésképtelenséget a ploesti Misu Schwartz textilcég

Bukarest, december 6.

Még a parlament nyári ülészakánál végefele törvényjavaslat került a Ház elé a kényszeregyességi törvény módosítására. Mint annakidején megírtuk, az új tervezet, amelynek megszavazására már nem jutott idő, alaposan meg akarja szigorítani a kényszeregyességet és egész szerekciót tartalmaz a feltámasztásra váró hitelélet érdekében. Miután a javaslat nem került tárgyalásra, közben a kormánypárt újabb módosításokat hatá-

rozott el és a liberális párt tanulmányi bizottsága ki is dolgozott egy teljesen új tervezetet, amely — mint jeleztük — bizonyos idő lejártával teljesen meg akarja szüntetni a kényszeregyességet. A tervezet szerint minden cég, amely úgy érzi, hogy a gazdasági válság és a vele kapcsolatos kormányintézkedések következtében elvesztette vagyonának tekintélyes részét és nem tudna kötelezettségeinek eleget tenni, a törvény kihirdetésétől számított hat hónapon belül kényszeregyes-

séget kérhet, vagy magánúton is kiegyezhet a hitelezőivel. Az a cég, amely a hat hónapi határidő alatt nem csinálta meg helyzetének mérlegét és nem kért kényszeregyességet, soha többé nem veheti igénybe ezt a kivételes likvidálási módot, hanem fizetési zavarok esetén csődbe kerül és vagyonának értékesítésére a törvény külön intézményt létesít, amely legalább részben biztosítja a hitelezők követeléseinek behajtását.

A mai törvény fogyalékossága?

Most megint napirendre került a kényszeregyességi törvény kérdése. Az igazságügyi minisztérium felhívta a különböző törvényszékeket, állítsanak össze pontos kimutatást az általuk jóváhagyott kényszeregyességekről. Ebben a kimutatásban névszerűen felsorolásban fog szerepelni minden cég, amely kényszeregyességet kért, a fizetésképtelen cég aktíváinak és passzíváinak összege, a hitelezőknek felajánlott kvóta és fizetési határidő. De leginkább az érdekli az igazságügyi minisztériumot, hogy a kényszeregyességben levő cégek mennyiben tettek eleget az ajánlatukban vállalt kötelezettségeik-

nek. A kényszeregyességi eljárás reformjával kapcsolatban ugyanis a kormányt arról informálták a különböző hitelezői alakulatok, hogy a kényszeregyesség végleges jóváhagyása (omologálása) után a legtöbb insolvens cég egyáltalán nem sietett az esedékes törlesztések fizetésével és a hitelezőknek nincs rá módjuk, hogy legalább követeléseiknek többnyire 40 százaléka csökkentett hányadát megkapják. A legtöbb fizetésképtelen cég legfeljebb ha az első egy-két kényszeregyességi részletet fizette meg, aztán nem törődött többé hitelezőivel, annál is kevésbé, mert a törvény értelmében az

esedékes kvótarészletet az adós nem köteles önmagától fizetni, hanem a hitelezőnek kérnie kell azt. És ha a hitelező kéri is a pénzt, a rosszhiszemű adós ezt letagadhatja, vagy más formai fogások segítségével kerülheti el a nemfizetés következményeit. A legtöbb kényszeregyességbe jutott adós, amikor az esedékes részletek nem fizetése miatt, csődöt kértek ellene, előszedte a konverziós törvény 50-ik szakaszát és annak alapján újabb kényszeregyességet kért, ha igazolni tudta, hogy neki is van legalább 15 százalékos olyan követelése, amely konverzió alá esik.

Hogy segít magán az insolvens adós

Annak, hogy a rosszhiszemű adósokkal szemben a mostani törvény mennyire nem tudja megvédeni a hitelezőket, legkésebben szóló példája annak a ploesti textilkereskedőnek az esete, amely valószínű forradalmi ízgalomban tartja Bukarest szakmai köreit. Misu Schwartz jónevű ploesti textilkereskedő egy évvel ezelőtti fizetésképtelenséget jelentett ötmillió lejnyi passzívával. Hosszas huzavona után, miután a veszélyesebb hitelezőkkel előre kiegyezett, tárgyalásra engedte az ügyét és a hitelezők többsége

megszavazta a kényszeregyességet. Az egyességi ajánlat értelmében Misu Schwartz egy év múlva kezdte volna meg a 40 százalékos kvóta első 10 százalékos részletének a fizetését. Tekintettel arra, hogy a törvény értelmében a kényszeregyességi kérdés benyújtása után csinált adósságok kivételes elbárálásban részesülnek, a ploesti kereskedő egy-két hónappal az insolvenca bejelentése után megint kezdett hitelben vásárolni. És adott neki, mert a hitelezők abban a hiszemben ringatták magukat, hogy az ő köve-

telésük soron kívül kerül kiegyenlítésre. Különben a textilpiacon az utolsó hónapok alatt megint erősen lábrakapott a hitelélet a nagy konkurrencia következtében, azonkívül pedig Misu Schwartz rendszerint nem a régi hitelezőkhöz ment bevásárlásokra, hanem új cégekkel kezdett dolgozni.

Négy héttel ezelőtt a hitelezők értesítést kaptak a ploesti törvényszéktől, hogy jelenjenek meg a Misu Schwartz cég kényszeregyességi kérésének a tárgyalásán. A bírósági értesítés érthető ri-

tingense is. Az új rezsim alatt nem kapja meg ugyanezen mennyiség behozatalára az engedélyt. Ha az áruk fele ipari nyersanyag, akkor a tavalyi 50 ezer lej helyett most csak 40 ezer lejre kap behozatali engedélyt. Ha az áru 25 százaléka elsőrendű tömegcikk, akkor a tavalyi 25 ezer lej helyett most csak 12.500 lej értékűt hozhat be. Ha tavaly behozott 20 ezer lej értékű ipari felgyártmányt, akkor most csak 14 ezer lej értékű behozatalra kaphat kiutalást, míg ha tavaly behozott még 10 ezer lejért olyan készáruat is, amelyet most a negyedik importkategóriába fogunk sorozni, akkor az új évben csak 4000 lej értékű árut hozhat be belőle. Ez az importőr tehát az új rezsim alatt 70 ezer 500 lej értékű kontingentált árut hozhat be. Ha szerencséje van és az export anynyira fellendül, hogy a Banca Naționalănak bőségesen lesz importőrök céljaira szolgáló devizája, akkor az egészet hivatalos árfolyamon megveheti a Banca Naționalától. De ez a valószínűség nagyon is gyenge, viszont a Banca Națională a devizaigényléseket csak olyan arányban lesz képes kielégíteni, amilyen arányban fokozódik a gabona, fa és petróleum exportja és a 60 százalékos javára minél több devizát fog inkasszálni. Az esetek leg többségében azonban a Banca Națională nem lesz képes a devizaigénylést kielégíteni, különösen ha nem ipari nyersanyagokról, vagy ipari felgyártmányokról van szó. De még ezeknek a devizasúkkéleteket sem lesz képes mindegyik 100 százalékosan fedezni. Tegyük fel, hogy a példának olt importőr a 70.000 lejes im-

portkvóta fizetésére csak 30.500 lej értékű devizát tud kapni hivatalos árfolyamon a Banca Naționalától. Következésképpen a kvótájából még ki nem használta 40 ezer lejes importhoz exportőröktől lesz kénytelen megvenni az E, vagy F jelzésű devizaautalványokat.

AKIK ELŐRE ÖSSZEVASÁROLTÁK A DEVIZAUTALVÁNYOKAT

Az a kérdés, hogy ha valaki több ilyen devizaautalványt vásárolt az exportőröktől, behozhat-e érte több árut, mint a mennyire kvóta szerint joga lenne, még nincs tisztázva. Valószínűleg nem fogják megengedni, mert egyrészt az új rendszer főcélja éppen az import visszafélesztése, másrészt viszont a második exportkategóriába sorozott áruk exportja — ma legalább — aligha fog annyi devizát eredményezni, hogy az a rendes kvóta kiegészítéséhez szükséges devizákat fedezni tudja és belátható időn belül az import fizetése túlnyomórésztben, már csak konverziós céljából is, a Banca Națională által visszatartott fa, gabona és petróleum kivételéből származó devizák 60 százalékából fog történni. Különben is igazságtalan lenne, ha néhány tőkeerős cég, vagy alkalmi vállalkozó esetleg előre összevásárolná a második exportkategóriába kivételéből eredő devizák 60 százalékát és azt vagy kizárólag saját céljaira használná fel és más importőrt ezzel kizárna az áruhasználatból, vagy pedig spekulatív célokkal még magasabb árfolyamon értékesítené, mint amennyiért az exportőrtől vette.

Körülbelül ez az, amit az importról ezidőszakra tudni kell és tudni lehet. Meg kell még jegyezni, hogy az új rendszer nem vonatkozik azokra az országokra, amelyekkel Romániának még érvényben lévő kereskedelmi és fizetési szerződesei vannak. Így például Magyarországból az eddigi rendszer alapján lehet árut behozni március végéig, ha közben a két állam között nem jön létre más megállapodás. Ugyanez a helyzet Ausztriával és Németországgal is. Ezekkel az államokkal, de általában minden más országgal december elseje óta ideiglenesen teljesen megszűnt az importforgalom, mert december elsejével néhány cikkkel fel emelték a kontingentálási illetéket és ennek a vámküldeményeknél való kereszttulajdonosításának címén néhány napig felfüggesztették a beérkező áruk elbárálását.

Az Argus jelentése szerint hivatalosan megállapították, hogy valamennyi kategóriába tartozó áruk csak gazdasági prémiumban részesülnek, semmi más kedvezményben. A második kategóriába tartozó áruk devizaautalványait sem lehet majd szabad kézből eladni, hanem be kell szolgáltatni a Nemzeti Banknak, amely hivatalos árfolyamon fogja beváltani.

A konstancai Nemzeti Bankfiók és a vámhivatal a második kategóriájú árukra vonatkozólag is azt követelte, hogy szabad devizával történjen a fizetés.

A Nemzeti Bank az exportőrök tiltakozására, most úgy módosította a rendelkezést, hogy azoknak az exportőröknek, akiknek már fennálló kötelei vannak, nem kell szabad devizában fizetniük.

Gondja van?
Unja magát?

Karácsonyra megjelenik az Erdélyi Gondüző!

dalmat keltett az érdekelt cégek körében, annál is inkább, mert a cég ezúttal is 3 millió 200.000 lej passzívát és 2 millió 200.000 lej aktívát jelentett be, vagyis egymillió lejes deficitet jelentett be alig néhány havi működés után. Nyilvánvaló tehát, hogy valami nincs rendben a kényszeregyesség körül, annál is inkább, mert az utóbbi hónapok alatt a textilcikk ár nem esett, sőt inkább emelkedett és a detailistáknak nem igen adtak el hitelbe, hogy a Misu Schwartz cég pénze odaveszthetett volna.

A TITOKBAN MEGSZÜNTETETT ELJÁRÁS

A megkárosított hitelezők utána jártak annak, hogy miképpen jelenthetett a plojesti cég másodizben is kényszeregyességet, amikor ők azt tudták, hogy alig került jóváhagyásra az első. Kiderült, hogy Misu Schwartz végigjárta a nagyobb régi hitelezőket, akiknél készpénzfizetés ellenében még jobban lenyomta a kényszeregyesség során felajánlott kvótát és 40 százalékos helyett 20-25 százalékkal is kiegyezett. Ezen az alapon kért adót be a törvényszékhez, hogy szüntessék be ellene a kényszeregyességi eljárást. A bíróság tárgyalást tűzött ki, amelyre meghívták az összes hitelezőket, hogy szavazzanak. Különösen azonban csak azok a hitelezők jelentek meg a tárgyaláson, akikkel Misu Schwartz kiegyezett és azok természetesen mellett szavaztak, hogy a bíróság zárja le a dossziét. A többi hitelező nem kapta meg a tárgyalásra szóló idézést és így nem vehetett tudomást a kényszeregyességi eljárás megszüntetéséről. És nem tudták meg ezt azok a cégek sem, amelyeknél Misu Schwartz újabb hitelt csinált, mert különben nem adtak volna neki árut. És a megkárosított hitelezők — azok is, akik az első kényszeregyességi részleteket várják, azok is, akik most siratják a pénzüket — semmit sem tehetnek kétségtelenül rosszhiszemű adós ellen, mert a törvény semmiféle szankciót nem tartalmaz az ilyen esetekre, sőt egyenesen elősegíti a hitelezők kijátszását azzal, hogy nem kötelezi az adóst az esedékes részletek kézhez való fizetésére, hanem a hitelezőre bízta, hogy elmegye az adóshoz a pénzért.

Az igazságügyminisztérium által bekért adatok alighanem sok ehhez hasonló visszaélésre fognak fényt deríteni, amelyekről a hitelezőknek ma talán még fogalmuk sincsen. A törvényszékektől beérkező adatok alapján az igazságügyminisztérium igyekeznék fog olyan megoldásokat találni, amelyek kizárják a jövőben a hitelezők rosszhiszemű megkárosítását.

Országfejlesztési kölcsönjegyzések a Magyar Általános Hitelbanknál. Mint értesülünk, a Magyar Általános Hitelbank romániai fiókjai és az intézet konzernjéhez tartozó romániai vállalatok huszmillió lej meghaladó összeggel vettek részt a kölcsönjegyzésben. A sajtó jegyzéseken kívül a bank ügyfelei is jelentékeny összegeket jegyeztek a Hitelbank fiókjainál.

TERMÉNYÁRAK NAGYVÁRADON:

Buza 400-410, rozs 300-320, árpa 280-300, zab 270-290, tengeri 210-220, szén 100-110, lóhere-lucerna 150-160, bab 280-300, szalma 40-60.

57 millió helyett 361 millió

Biharmegyében háromszor annyit fizettek konverziós törlesztésre, mint amennyi esedékes volt

Nagyvárad, december 6
Szenzációs meglepetéssel végződött Biharmegyében a konverziós fizetések első részletének mérlege.

Az összegezésnél kiderült, hogy Biharmegyében a várt 57 millió helyett 361 millió lejt fizettek be törlesztésre a konverziós adóssok, tehát háromszor annyit, mint amennyire kötelezve voltak.

Ezzel kapcsolatban munkatársunk felkereste a bihari megyefőnököt, aki a következőket jelentette ki nyilatkozatában.

— Nagyon érdekes jelenség a konverziós adóssok pontos fizetése. Szerintem annak a jele, hogy örvendetes fordulat állott be a falu gazdasági helyzetében. A helyzet további javulására számíthatunk.

Negyedmilliárd lej értékű talpfára tart árlejtést a CFR

A Lomási Erdőipar akarja szállítani a vasut egész bukktalpfaszükségletét — Tavasszal rendbe hozzák végre a szamosvölgyi vasútvonalat

Bukarest december 6

December első hetében nagyarányú talpfáraárlejtés lesz a CFR vezérigazgatóságának gazdasági hivatalánál. A vasut ugyanis tavasszal nagyszabású munkálatokat akar megindítani, részint a régi talpfák kicserélésére, részint új vonalak, illetve új típusú sinek lefektetésére, amelyekhez speciális talpfára van szüksége. A behirdetett nagy árlejtés a következő tételek szállítására vonatkozik: 400.000 darab elsőosztályú normál talpfára, 250.000 darab másodosztályú, 375.000 darab harmadosztályú, 200.000 darab 2.40 méteres talpfára, 300.000 darab 2.25 méteres és 100.000 darab keskenyvágányú talpfára. Ez az egész mennyiség, amely különböző állomásokon lesz átadandó a régi vonalak kijávitására fog szolgálni, míg az új munkálatok részére, amelyek között hír szerint a Szamosvölgyi Vasut sineinek kicserélése és alapépítményének megerősítése is szerepel, 400.000 darab normáltalpfára és 10.000 köbméter speciáltalpfára lesz szükség. Darabonként átlag 120 lejes ár mellett a most kiírt mennyiség értéke meghaladja a negyedmilliárd lejt.

Ettől az árlejtéstől függetlenül igen előrehaladott tárgyalások folynak a vasut és a Lomási Erdőipar Rt. között a CFR teljes bukktalpfaszükségletének a szállításáról. Ez a mennyiség körülbelül 700-800.000 darab. A tárgyalások elején a Lomási darabonként 101 lejt kért, de azóta már leengedte az árat 97 lejre, nyers állapotban. Ennek a tételnek az értéke tehát 68-78 millió lej. A talpfára impregnálásához szükséges 5-6 millió kilónyi creozotot is a Lomási akarja szállítani a vas-

utnak, kilónként 5.50 lejes árral, vagyis 27-33 millió lej értékben. Összesen tehát a Lomási Erdőipar Rt. körülbelül 100 millió lejes üzletet készül kötni a CFR-rel. A tárgyalások még folynak.

A folyó talpfaszükséglet fedezésére a vasut különben november 20-án is tartott árlejtést, még pedig 916 köbméter speciális talpfára körülbelül 2 millió lej értékben. Hét cég nyújtott be ajánlatot, még pedig a Lomási az egész mennyiségre 2237-2520 lejes egységárral, a nagyváradi Bihoreana (Grünstein-cég) 2280-2590 lejes árral, a szatmári Someșana (Weinberger) 336 köbméterre 2480-2530 lejes árral, Pfeffermann Ignác beszerzői fatermelő 511 köbméterre 2350-2550 lejes árral, a kolozsvári Stejarul S. A. 405 köbméterre 2400 lejes árral, az ugyancsak kolozsvári Stejarul-cég 321 köbméterre 2250-2320 lejes árral és a Rappaport-cég 336 köbméterre 2260 lejes árral. Az árlejtés eredményét még nem hirdették ki.

Pop Valér miniszter és Negura Mihály földművelésügyi alminiszter szerdán Naszodra utaztak, hogy részt vegyenek a grancisárok erdőbirtokosságának közgyűlésén. Pop Valér december 6-án részt vesz az Óradna és Kolozsvár között ujonnan épített vasútvonal felavatási ünnepségein.

AZ ELAVULT VASUT

Ha a modern haladásról és technikai fejlődésről esik szó, rendszeren Angolországot és amerikai szokás példát gyanánt emlegetni. Igaz, hogy ezek az államok minden más népet megelőztek és túlszárnyaltak a modern technika felhasználásában, de éppen ezért sok tekintetben — elmaradtak azok mögött az országok mögött, amelyek csak jóval később vezették be a technikai újításokat. Ez különösen hangzik, de így van. Angolországban már 1825-ben, tehát több mint 100 évvel ezelőtt megindult a vasuti közlekedés. Amerikában nem sokkal később, míg az európai kontinensen csak jóval utóbb építettek vasutakat, eltekintve egyes, kisebb kiterjedt vonalaktól. (A kontinensen a Nürnberg és Fürth közötti rövid vonal volt az első vasut, 1835-ben nyitották meg.) Természetesen a múlt század első felében a vonatok még nem közlekedtek sem olyan sűrűn, sem olyan nagy sebességgel, mint ma és ezért a vasutak még nem zavarták meg észrevehető mértékben az általános forgalmat, az egyéb járművek és gyalogosok közlekedését az országutakon. Az első vasutak építőinek még eszükbe sem jutott, hogy a vasutat egészen másképpen kell lefektetni, mint ahogy a közutakat vezetik; egyszerűen a kiegyengetett, legfőljebb alépitményre valamennyire megerősített talajra rakták le a talpfákat és sineket, egy szintben a tereppel, az utakkal. Persze így a vasutak és a közutak lépten-nyomon keresztezték egymást és ezeken a helyeken sorompók vagy zászolók örök szolgáltak arra, hogy a vonatok áthaladásakor ne történjen baj. Az egész világ életének lassabb volt még akkor az üteme, a vona-

tok ritkábban jártak, a közuti forgalom sem volt túlnagy és ezért senkinek sem okozott veszteséget, alkalmatlanságot a sok sín és utkeresztelés.

Az első sínárokat persze az idők haladtával újabb, erősebb pályatesttel helyettesítették, a mozdonyok, a vagonok megnövekedtek méretükben, a vasuti közlekedés egyre gyorsabbá és sűrűbbé vált, de mivel a forgalom nem szünetelhetett többé, az eredeti vasútvonalakat sem lehetett gyökeresen egyszerűre átépíteni. A helyzet az, hogy Angolországban és Amerikában a vasútvonalak igen csekély kivétellel manapság is a régi nyomdokok helyén szolgálják a közlekedést, csaknem mindenütt egy szintben futnak a környező tereppel és ezért az országutak és más forgalmi utvonalak nem hidak vagy aluljárók, átereszek segítségével, hanem egyszerűen egy szintben keresztezik egymást. Más országokban, az évtizedekkel később megindult vasutépítkezés már figyelembe vette a tapasztalatokat és lehetőleg kiküszöbölte a hibákat.

Közben a közuti közlekedés is átalakult. Géperejű járművek, autók, autóbuszok, motorkerékpárok, teherautók foglaltak el a régi, lassabb járművek helyét és különösen az utóbbi két évtizedben annyira megsaporodott a számuk éppen Angolországban és Amerikában, hogy a régmódi vasutépítkezés ma már valóságos átokként nehezedik a közlekedésre. A balesetek, szerencsétlenségek szinte mindennaposak, különösen Amerikában, ahol a sebesség láza megdöbbentően teszi a motorkocsivezetőket; de Angolországban is egyre ijesztőbb méreteket ölt a sok halálos és más súlyos kimenetelű

szerencsétlenség, amely a vasuti átjárók miatt következik be. Angolországban a legújabb statisztika szerint hetenként átlag legalább egy haláleset fordul elő, a sok balesetről nem is szólva. Vannak szakaszkok, pl. Skóciában, ahol három mérföldnyi vonalon négy keresztezés van!

Az angol parlamentben mostanában mind gyakrabban és erősebben sürgetik a közlekedésügyi minisztert, hogy veszen véget ennek az állapotnak. A miniszter a legutóbbi interpellációkra bejelentette, hogy a vasutak átépítése folyamatban van. A legutóbbi hét hónap alatt öt halálátjárat szüntettek be, a blaydoni vonalon 61 ezer font, a Stockton-on-Tees vonalon 160 ezer font költséggel.

Egy angol statisztikus erre a következő, bizony elég elriasztó kimutatást állította össze:

Nagy-Britania területén 5.810 egyszíntben fekvő vasuti átjáró, utkeresztelés van. Ha hét hónap alatt öt ilyen átjárót tudnak csak átalakítani, akkor ebben a tempóban haladva, hatszázhetvennyolc év kellene ahhoz, hogy az összes halálátjáró eltűnjék! De eltekintve a balesetek veszélyétől, az idővesztés is óriási, amit a különböző járművek szenvednek a mai állapotok miatt. A derék statisztikus pontosan kiszámította, hogy a különböző járművek és gyalogjárók a lezárt vasuti sorompók előtt évenként összesen negyven ezer évnél kevesebb időt kénytelenek várakozni; ennyi idő megveszendőbe, pocskolódik el tétlenül, haszontalanul ma a modern haladás élen járó Angolországban a vasutak állapota miatt. És még azt sem mondhatni, hogy ez „közép-kori” állapot volna, hiszen a vasutak mind a legújabb kor művei! Az angolok, ha nem is olyan hangosan, mint amerikai rokonaik, maguk is azt vallják, hogy Time is money — „az idő: pénz!” A szorgalmas statisztikus azt is kiszámíthatná, hány millió font sterling megy veszendőbe a várakozással gyümölcsötlenül elfecsérelt évi 40 ezer esztendő alatt. Ezt nyíltan nem merne közzétenni, mert a szédítő összeg talán még a flegmatikus, de nagyon erős gyakorlati érzékű briteket is kihozná volna a sodrúkból!

Az egészről az a tanulság, hogy a modern haladás élen járni nem egészen veszélytelen dolog, lám, ami 100 év előtt Angolországot a technika mitaképévé tette, az ma már — elmaradottság, ódiság, lomtárba való rendszer!

(B.)

Sajtó alatt van a B. L. és a N. U. november havi ajándék-regénye, amelynek szerzője

Dánér Lajos

cime pedig

„A béka”

E regény néhány napon belül megjelenik.

Tomcsa Sándor:

KISVÁROSI RIPORTOK...

Egy régi népszokás vidám halála

Kisváros, december 6.

A „mai idők!”, a „mai viszonyok!”, „ez az élet!!!”; hogy a csuda egye meg, kérem, ezeket az állandóan feltörő nyögéseket, ezt a visszatérő refrént, mely úgy huzódik át világunkon, mint valami csömörlésig unt sláger.

De nincs, legalább is alig-alig akad megírható téma, ami ne függne szervesen össze a fenti gyűlölet és undorító refrénnel.

Igy vagyunk az ugynevezett népszokásokkal is, melyeket egymásután mászóval le, bunkóz agyon, irt ki „ez az élet”, a „mai idők”, a „mai viszonyok”. És a régi, szép népszokás elterül a májusi fűvön, a vadrózsás domb lábánál, vagy éppen a kisváros őszi, pocsolás utcáján és ott fekszik és elvérzik az általános könyörtelenségben és nincsenységben. Még jó, ha valaki olyan van a közelben, aki lefogja a szemeit, elhurcolja a sáros utcáról és olyan-amilyen temetést biztosít neki valamelyik lap hasábjain.

Itt van, például, az ugynevezett „elkötés”. Nem tudom, ismerik-e más vidéken is, vagy csak errefelé van, illetve volt szokásban. Az elkötés abban áll, hogy a lakodalmas menet előtt *elkötik az utat*, úgy, hogy a menet csak azután folytathatja útját, miután az „elkötőkkel” ki-egyeztet.

A váltságdíj rendesen bor, melyet aztán a vállalkozó kedvű elkötők, hálából, az új pár egészségére fogyasztanak el. És mivel az új pár eme útja rendesen sürgős, de még inkább azért, mert „ez a szokás”, a legutóbbi időig, ha késhegyig menő alkudozások is folytak, nem volt még példa arra, hogy a násznép, a követt *tovább-engedési díjat*, legalább töredékében meg ne szavazta volna. Részben, mondom azért, mert az ifjú párok, nagy általánossággal rohanni szeretnének a befejeződő boldogság felé, részben — és ez volt a nyomósabb ok — mert *igy van szokásban*. És ez nagy szó a népnél. A nép a szokás rabja. Most kezdi felszabadítani őt a — krízis.

Hát ez az „elkötés” halt meg, egy kisváros szemelattára, este fél hétkor a városka főutcáján.

Igy halt meg:

Fél hét felé jár az idő. Ilyenkor, rendes körülmények közt, a vasárnapi ugynevezett cseléd-korzó, már felváltotta a szokásos, mindennapi „uri”-korzó. De ma este, a korzó-bundák közt sokkal több a rokolya és a kendő annál, hogy ez fel ne tűnne az embereknek.

Rövidesen kiderül, hogy nemsokára egy lakodalmas falusi menet fog átrobogni a városkán. Istenem, a világ olyan kicsiny, hát hogyne tudnának efféle szenzációról, különösen mikor a menyasszony itt szolgált a városban, annyi falubelijével együtt.

Egyszóval ezt a lakodalmas menetet várták a ködös, késő őszi esteben virító rokokó és didergő hárszestendők.

De az itt szülő falubéli legények is, akik e pillanatban izgatottan tárgyalnak valamit az egyik villanyoszlop tövében.

Vajjon mit?

Ez is rövidesen kiderül.

Akkor, amikor az egyik legény elszalad és — megfelelő vastag kötél helyett — egy olyan hosszú spárgával állít vissza, amely átéri az utcát. Aztán, mivel a spárga nem látszana a gyatra világításban, olyan papírdarabkákat kötöznek rá, mint amilyent a „Vigázat festve” figyelmeztetés helyett szoktak felakasztani a frissen festett ajtókra.

Mikor ez megvan, várnak.

És mivel a közönség megsejtett valamit, ő is vár. Egyszóval: várunk. A legények arcán már előre kiveresedik a váltás-díj-bor öröme és tüze, melyet még szit a vékony északi szél.

A szolgálok persze be vannak avatva a nyílt titokba és most mint cinkosok izgulnak a legények csoportja mellett.

A városi közönség, ha nem is áll meg,

de a színhely környékén flangál. Hogyne volna kíváncsi, mikor itt valami eredeti fog történni, tősgyökeres, népies, ősi, mithoszi.

JÖNNEK!

Az egyik legény, szinte pontosan fél hétkor, csak felkapja a fejét. Utána a többiek is fülelni kezdenek és tényleg, távolról, a város vasárnapi zaján, ének-szó és kurjongatás tör át. De ez még csak olyan, mintha aranynyilak suhannának a ködben a tömeg feje felett, mely most zugni kezd.

Meg kell várni azonban, míg tempósan elcsúsz a rendőr, aki egy kis megrökönyödést kelt, mert megáll. De ő is meghallja

A HALÁL

Az első szekér megáll, utána a többi. Megszakad a nótaszó és az elszánt és barna klánékos szájából fáradtan hull ki a „hangszer”. Ő nem törődik semmivel a saroglyában, hanem tölti magát levegővel, hisz messze van még a lakodalmas ház. Legfennebb arra gondol, hogy de fene olcsón is vállalta ezt a lakodalmat. De hiába, művészet és üzlet nem egy uton járnak...

A négy szekér tehát áll és most az ember valami vidám, rozmaring-illatú dévajkodást várna az elkötők és a lakodalmas menet közt. Egy kis kostolót a nép

a közelgő rikoltozást és elindul abba az irányban.

Az utca felső végénél már látszanak a vágató lovak, a menyasszony fátyla úgy lobog, mint egy kendő, amellyel bucsut int a leányeletének. Az általános zajt az utolsó szekér saroglyájában zötyögő elszánt és barna „zenész” klánétaszáva döfködi keresztül.

Most az egyik legény, a villanyoszlophoz kötözött spárga másik felével átszalad az uton, melyet a spárga feszesen keresztel.

De a biztonság kedvéért, a másik legény megáll az ut közepén és kalapjával megállást integetve mutatja, hogy el van kötvé az ut.

zárt, vidám és eredeti világából. Egy fénysugarat az igazi élet Napjából, egy bepillantást, egy morzstát a felségesen egyszerű asztalról, melynek tudatára öszszefut a nyál a mindentől megcsömörlött városiak szájában.

Röviden: egy ősi népszokás eredeti bemutatóját várjuk, a Nép rendezésében. Lorrás-csobogást hallunk, a szűz ritmus szelét érezzük és az örök fiatalság és erő édes illata után szaglászunk.

Ehelyett az első szekérről leszól egy rekedt hang az ut közepén álló legényhez: — Mit akarsz ott, hé?!

Perek-lavinája indul

Furcsa gazdálkodás furcsa Nagyszalonta ellen következményekkel

Nagyszalonta, december 6

A nagyszalontai városházán óriási fel-tűnést és megdöbbenést okozott a bihari megyefőnökségnek az a rövid telefonértesítés, amely azt közölte, hogy a belügyminiszterium megsemmisítette a kulturpalota és a malom megvételét, amelyeket a városi tanács még 1928-ban vásárolt.

A nagyszalontai városháza urainak megdöbbenése és elképedése érthető azokból a körülményekből, amelyek ezt a belügyminiszteri döntést megelőzték. A nagyszalontai városi tanácsok mindig különös ambíciókat áruáltak el arra nézve, hogy a város vagyonát különféle adásvételi ügyletekkel „gyarapítsák”. Amikor annakidején megtudták, hogy nagyszalonta városának a párisi egyezmény 42 millió lejt állapított meg a Magyarország területéhez csatolt földekért, a városi tanács egyszerre el kezdett költekezni. Mindent megvásárolt, amit csak eladásra kínáltak s ami megvásárolható volt, erdőt, malmot, szántóföldet, kulturpalotát, legelőt. A gyorsiramu gazdálkodásnak aztán megszületett az az eredménye, hogy 5 évvel a párisi egyezmény aláírása után a városi tanácsnak már 7 millió lejes kölcsönt kellett felvennie a postakarékpenztártól. A súlyos milliók aztán úgy elusztak, hogy 1934 november 25-én a város ingatlanait majdnem elárverezték.

A város polgársága előre látta azt a veszélyt, amelyet a tanács bőkezű gazdálkodása felidéz s éppen ezért minden ingatlanvásárlást idejében megfellebbezett. De a felsőbb közigazgatási hatóságok minden egyes esetben elutasították az adófizető polgárok fellebbezését és jóváhagyták a hatalmas ingatlanüzleteket.

Igy jöttek létre Nagyszalonta híres ingatlanüzletei. Megvett 9 millióért egy erdőt, amelyet éppen azelőtt teljesen letaroltak. Ezt a fényes üzletet Jacob János dr. volt megyefőnök szótta a város nyakába.

Megvette 4 millióért a városi tanács a nagyszalontai kulturházat. Rövid néhány hónapos házikelés után rájöttek arra, hogy a drága épület tetőzetét alá kell támasztani, mert különben menthetetlenül összeomlik.

Malmot is vett a bőkezű nagyszalontai tanács. A malom vételére 4 millió lej volt, de most, amikor Kovács Béla úl a nagyszalontai városi tanács élén, mint az interimár bizottság elnöke, ezt a 4 mil-

liós malmot szívesen eladták volna akár-kinek másfélmillióért! És minthogy vé-vő nem jelentkezett, bérbeadták a malmot, csak éppen 300 ezer lej gépjávitási és tatarozási költséget kellett még befektetni, hogy a malom örökljön is valamit.

A kulturpalota ügyével kapcsolatosan csak még éppen azt kell megjegyeznünk, hogy ennek az épületnek megvétele miatt már bünvádi eljárás is indult Suciu Aurél volt polgármester ellen és a nagyváradi törvényszék vizsgálóbírája már meg is kezdte a tanúk kihallgatását.

Most aztán kiderült, hogy sem a kulturpalota, sem pedig a malom nem a város tulajdona, mert a belügyminiszterium egyiknek megvételét sem hagyta jóvá.

Egy régi okmány szebben beszél...

Marosvásárhely, december 6

Ma, amikor az egyházakon keresztül éri a legtöbb sérelem a kisebbségeket, tanulságos okiratot adot át a marosvásárhelyi református egyház küldöttsége Lepadatu miniszternek. Lepadatu a kormány képviselőjében jött le Vászárhelyre az új görögkeleti katedrális felszentelésére. A református egyház felhasználta az alkalmat, amikor a pompázatos új épületet átadták hivatásának, hogy emlékeztesse a minisztert arra, hogy vannak egyházak, amelyeknek hivatásuk teljesítéséhez nemcsak az állami támogatás hiányzik, hanem a jóindulatú közömbösség is. Még az olyan egyházakkal szemben is, amelyek a multban a türelmes-ség és jóindulat termékeny példáját adták az övéknél gyöngébb helyzetben levő egyházakkal szemben.

A miniszternek átnyújtott okmány 1793-ból kelt, amikor Hagi Stoian Constantin és társai görögkeleti templomot készülték építeni Vászárhelyen. Hozzá is kezdtek a templomépítéshez, de a görögkatolikusok tiltakozására az építkezést abba kellett hagyni és úgy nézett ki a helyzet, hogy a testvér-egyház tiltakozása után templom nélkül maradnak a vásárhelyi görögkeletiek. A görögkeleti egyház ekkor a református egyházhoz fordult támogatásért, kérve anyagi és erkölcsi támogatásukat a görögkeleti templom felépítése érdekében. Nekünk, akik ismerjük a vallásszabadság szélsőségeit menő tiszteletét Erdélyben, nem meglepetés a református egyház válasza a görögkeletiek kérésére, de Lepadatu miniszternek

A legény — ide nem hallatszik — de mintha a testállás után és a folyamatos-ságból ítélve, versben mondana valamit.

De akár mit és akár hogy mondja, megint közbevág a rekedt hang:

— Na, menj a lovam elől a — francha! Nem éppen így mondta, hanem úgy, ahogy azt papírra letenni nem lehet.

Most a második szekéren rikolt fel egy fehérnép:

— Hajts neki, János.

Erre a járdáról valaki az ut közepén álló legénynek:

— Ne bagyd magad, Pista!

Hát Pista nem is hagyja magát, sőt a lovak zablyája felé próbál nyuini

Erre egy ostor emelkedik a levegőbe... de nem csap le, mert a második szekér megoldja a feszült helyzetet. És pedig úgy, hogy kitör, megkerüli az első szekert és — persze — mint cénát szakítva el a spárgát, — vágatni kezd.

Utána a többi, a legény alig tud félreugrani.

És hát felharsan a nótá a násznép ajkán és a zenész is a fordulóban végre eltalálta a klánétával a száját.

A tömeg nagyrésze nevetett, a kisebbik káromkodott.

És bizonyára csak kevesen vették észre, hogy az uton elterülve, négy vágató szekértől elgázolva fekszik valami, véresen, lucskosan, sárosan. Valami, ami csak a miénk volt, ősi volt, székel volt, most meghalt és nem támad fel soha.

Hiszen, ha szigorúan vesszük, talán még utonállásnak is lehetne minősíteni az effélet. De nem hiszem, hogy ne akadt volna a tömegben valaki, aki ne váltotta volna meg öt liter boron azt az illuziót, hogy a népszokásokon a poklok kapui sem vehetnek erőt.

Amikor én jöttem el a hullá mellől, még sokan kacagtak.

Undorítóan vidám halála volt.

Ez a késői döntés most rendkívül kínos helyzetbe hozza mind a városi tanácsot, mind az eladókat. Az ingatlanok régi tulajdonosai máris arra az álláspont-ra helyezkedtek, hogy visszavételről szó sem lehet. Hiszen amióta az adásvétel megtörtént, az ingatlanok értéke lezuhant 50 százalékkal, másfelől pedig a malom is, a kulturpalota is, adósságok terhe alatt roskadozott, amikre konverziót lehetett volna kérni, ettől azonban a régi tulajdonosok elestek.

Egyes jólértesültek tudni vélik, hogy dr. Jacob János volt prefektus keze dolgozik a kulisszák mögött, aki hogy minél hamarabb hozzájuthasson az erdővétele árának 9 millió lejre rugó összegéhez összeköttetései révén megsemmisítette úgy a malom, mint a kulturpalota vételét.

Hogy ezzel a perek lavinája Nagyszalonta városa ellen megindul, arról Bihar-megye exprefektusa már mit sem törődik.

Reményi Sándor

talán meglepetést okozhatott, mert az okmányokból kitűnik, hogy a református egyház készséggel kietett a görögkeletiek segítségére és nemcsak a templomépítési engedélyt eszközölték ki részükre, hanem anyagi támogatást is nyújtottak, hogy a templomot felépíthessék, telekhez juttatták a görögkeleti templomot.

A küldöttség kérése mindössze az volt, hogy alkalomadtán vegye figyelembe a miniszter a türelmeségnek ezt a másfél százados példáját s most, amikor a görög keleti vallás államvallás lett Erdélyben, nem várnak többet, mint hasonló türelmeséget és támogatást... Emlékeztetül — ismerve egy miniszternek súlyosan igénybe vett emlékezőtehetségét — átadták az eredeti okmány fényképmásolatát is.

Hagi Constantin és tizenhét társa megkönnyített harcának az emlékezete és a református egyház türelmeségének az okmánya volt Lepadatu miniszter előtt, amikor végigasszisztálta a város áldozatkészségéből emelt monumentális templom felszentelését... Mindezek a megdölköztető dolgok, a kisebbségi iskolák üldözésének virágkorában, amikor egy-egy felekezeti iskola ugyancsak teljesen ki van szolgáltatva néhány állami tanító kényére-kedvére, — amikor mind a felekezeti iskola tanárának az élete napról napra az egzisztenciáért való aggodásban ürlődik fel, — vajjon volt-e valami hatással a miniszterre s ha volt, nem felejtje el, mire Bukarestbe visszaérkeznek?

Nem tudjuk. Lepadatu miniszter elfelejtkezett nyilatkozni erről és semmi okunk sincs bizni benne, hogy az elkövetkezendő napok adnak megvugtató feleletet a miniszter helyett.

(a. s.)

SPORT

Amiről most külföldön beszélnek!

Vasárnap Milánóban:
Magyarország — Olaszország

A kezdődő „téli szezon” azonnnyomban nagy eseményre indul. Vasárnap Milánóban Magyarország a világbajnok Olaszország ellen játszik barátságos mérkőzést. Az angol—olasz mérkőzés után ez a találkozó áll a nemzetközi érdeklődés középpontjában. Ami érthető is. Magyarország győzni akar, mert a világbajnok legyőzése nagy siker lenne számára és egyúttal igazolná a világbajnokságon szenvedett tragikus vereségét. Olaszország viszont érthetően igazolni akarja sorozatos sikereit. Nagy harc lesz tehát. Az előkészületek így alakulnak:

TIZENHÉT JÁTEKOST VISZ A
MAGYAR CSAPAT MILÁNÓBA

A vasárnapi Olaszország elleni mérkőzésre Dietz dr. válogató kapitány taktikai okokból — hogy az olaszok ne tehessék meg az el-

lenítézkedéseket, csak közvetlenül a mérkőzés előtt állítja össze a magyar csapatot. A következő játékosok mennek Milánóba:

Kapusok: Háda és Szabó. **Hátvédek:** Vágó, Györy, Sternberg. **Fedezetek:** Szalay, Szűcs, Lázár, Seres. **Csatárok:** Markos, Vince, Avar, Sárosi, Cseh, Titkos, Toldi, Solti. Egyelőre csak az bizonyos, hogy jobbszélen Markos, balzsélen Titkos és Avar lesz a center.

Az olasz kapitány: Pozzo is 17 tagu
keretet jelölt ki

— ott is titkolóznak, de annyi kiszivárgott, hogy a Londonban megsérült Monti kivételével a teljes angolok elleni csapat áll ki. Tehát: Ceresoli, — Monseglio, Allemandi — Ferraris IV. (centerhef?) Bertolini — Guaita, Serantoni, Mazza, Ferrari, Orsi.

NEM JÁTSZOTTAK LE KEDDEN ARADON

a Románia—AMTE mérkőzést, mint tervezték. A mérkőzésre vasárnap kerül sor Aradon. Csütörtökön viszont Bukarestben sor kerül az Universitatea—Juventus mérkőzésre.

Vasárnap: utolsó őszi nemzeti bajnoki mérkőzés. Nagyváradon: Kinizsi—Crisana, Aradon: Romania—AMTE.

Czinczért, a NAC kapusát 15 napra függesztette fel a játéktól a nemzeti bajnokság intéző bizottsága ellenfelének szándékos megrugásáért. Ugyanakkor Surlasiu Universitatea játékost durva játékáért megfenyítették, Vintila CFR játékost nyolc napra tiltották el a játéktól.

Vissza az egész: mégis a HTV a bajnok a 4. csoportban. Megirtuk, hogy a Soimii óvása alapján megsemmisítették a HTV—Soimii 3:2 mérkőzést azon a címen, hogy Schachner HTV játékos nem töltötte ki büntetését és mégis játszott. A két pontot a Soimiinak ítélték. Ezzel a HTV elkerült az első helyről. Most a felülvizsgálásnál, miután a HTV is igazolta, hogy tévedés forog fenn: játékos kitöltötte büntetését, mikor játszott — „visszacsatolták” az egészet, visszautasították a Soimii óvását. Így tehát mégis a HTV a másodosztályú nemzeti bajnokság 4. csoportjának őszi bajnoka.

Sárosi és Solti egyformán 12—12 góllal vezetnek a magyar góllövő listán.

Tenisz

A magyar teniszszervezőlista a következő: a Nemzeti Sport összeállításában: 1. Garovitz, 2. Straub Elek, 3. Bánó, 4. Fereny, 5. Kiss, 6. Balázs, 7. Drjetomsky, 8. Pető, 9. Friedrich, 10. Romek. Hölgyek: 1. Schröderne, 2—3. Baumgarten, Sárkány, 4. Paksyné, 5. Demkő, 6. Sass, 7. Jankovich.

Primăria Municipiului Braşov

No. 30.132/1934.

Serv. economic.

ARLEJTÉSI HIRDETMEY

Három városi taxiutó beszerzése céljából t. é. december hó 17-én d. e. 11 órakor a városi polgármesteri hivatalban egy második nyilvános árlejtés tartatik lepecsételt, bélyeggel ellátott ajánlatokkal a nyilvános számvitelről szóló törvény rendelkezései szerint.

Az ajánlattal egyidejűleg az ár 7%-a áva-
déképpen leteendő.

A részletes feltételek a városi közüzemek ügyosztályánál megtekinthetők.

Braşov, la 30 Noemvrie 1934.

Comisia Interimară,

Preşedinte:

Secretar general:

C. Dumitrescu-Părvu m. p. Dr. V. Voicu m. p.

Felelősszerkesztő: Kocsis Bél

ÁBEL AMERIKÁBAN

REGÉNY

Írta: TAMASI ARON

Többet erről nem beszélünk, hanem másfél órai sétálás után hazamentünk. Teréz néni nem találtuk otthon s így békében lefeküdtünk. Az egyetértés azonban az elkövetkező időkben sem állott helyre, mert vagy nem igen beszéltek, vagy pedig szemrehányták egymásnak, amit az én sugallatomra és 5szinteségükben kivallottak volt. Emiatt aztán nem szívesen ültem otthon, hanem mindig kerestem valami okot a hazonkivüliségre. A leggyakrabban Toldi Miklóshoz látogatam el s ott jól is éreztem magamat, mert nagyon megértettük egymást és sok okosat tanultam. Toldi mindig a kedvemet kereste és nagyon különös dolgokat talált ki, csak hogy engemet vidámitson. Így például egyszer azt találta ki, hogy házi szüretet fogunk csinálni. A szőlő kifacsarásának idejét október első vasárnapjára tette, este hat órai kezdettel. Szép fehér vászonból egy ügyes kicsi zsákot varrt és megvásárolt husz kiló szőlőt. Ezt a szőlőt öt kilónként beléttették a zsákba, én megfogtam a zsák nyakát és egy nagy tál fölé tartottam, Toldi pedig nekigyürkőzött s azzal a két erős markával úgy kifacsarta a szőlőt, hogy a jó must alig győzött csorogni a tálba.

Este nyolckor már öt darab literes üveg állott előttünk az asztalon, mind teli édes musttal. Akkor bőséges vacsorát ettünk s vacsora közben és utána illogatni kezdtük a mustot. Tíz óra már üresek voltak az üvegek s én nem mentem hazafelé, hanem gurultam, mint a hordó. Elég jól sludtam, de az eredmény mégsem maradt el. mert reggel amint bementem a Bankházba és hozzáfogtam a tisztogatáshoz, egyszerűen dupla futár lett belőlem: vagyis egyrészt a Fenyő uré s másrészt a musté. S mintha ez nem lett volna nekem éppen elég nyomorúság, hétfő fejében Fenyő ur is olyan zordsággal jelent meg nyolckor, mintha a Veres-tengeren való átkelést ma hajnalban hajtotta volna

vége. Mingyárt kiadta nekem a rendeletet, hogy hozzak sósorszeszt neki, de sürgősen. Hiába volt azonban olyan sürgős neki a sósorszesz, mert nekem sürgősebb volt a másik futárság s így a fürdőszobán keresztül mentem el a boltba. Nagyon megnézett, amikor ilyen késedelemmel indultam el a parancsát végbeinni, de nem szólott semmit. Nagy fukarságában egy deci sósorszesznek csak a negyedrészt hozatta, azt pedig egy félóra alatt hol a homlokára kente, hol a földre csepegtette. Ekkor ismét kiadta a rendeletet ugyan annyi sósorszesz hozatalára, de a ternészet is kiadta nekem a másik rendeletet. Most sem szólott semmit, de egy pillantásával jobban lerombolt, mint ahogy lerombolták volt valaha Jeruzsalem falait. Amikor ezt az újabb szállítmányt is elpazarolta egy másik félóra alatt s láttam, hogy a pultra keményen leteszi az üres üveget, már a must szükséges sem lett volna ahhoz, hogy fussak, ahogy tudok!

Egy perc sem telhetett belé, amikor a fürdőszobta ajtaja döngeni kezdett.

— Maga mit csinál ott? — ordított Fenyő ur. — Engedjen a csaphoz!

— Mingyárt kinyitom, — feleltem.

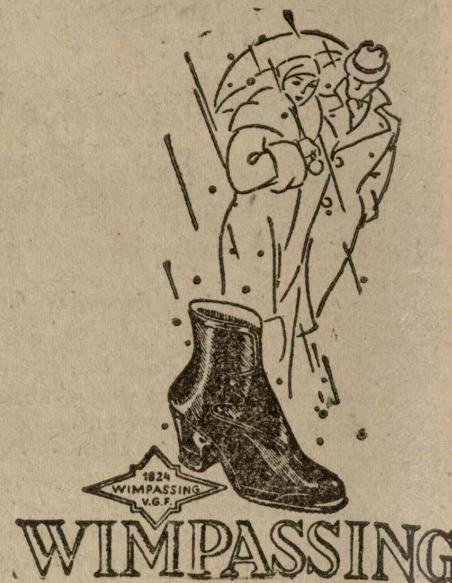
Csakugyan nem telt belé sok idő s kinyitottam az ajtót. De bár ne tettem volna, mert Fenyő ur nem a csaphoz futott, hanem reám vetette magát, mint egy tomboló majom s tépni kezdett és marcangolni s nincs az emberiségnek az a fénytáblája, amely olyan gyorsan és vésszen tudta volna hirdetni a kéz mellett a szót is, mint ahogy ő kiáltotta háromszor egymásután:

— Blöd! Blöd! Blöd!

Az Isten azonban adott annyi erőt nekem, hogy ne üssem vissza a bolond embert, akinek a szakállam már ősz volt. Inkább egy sebes mozdulattal kikikamlottam a kezei közül, odamentem a csaphoz, azt megeresztettem és így szóltam:

— Ime, itt küldi az Isten a sósorszeszt.

Az öreg nem sietett a csap alá, hanem

megkövülve rámtéktett. Egy kicsit vártam, hogy vajon mit tud szólni ebben az állapotban, de mivel csak meredten nézett, én folytattam a beszédet és azt mondtam:

— Harag ne legyen, többet itt nem sörögetek.

Fenyő ur olyan hangon kérdezte, mint a hörsög:

— Mhhért nem?

— Azért, mert én csak becsületesen tudok dolgozni s ha pedig becsületesen kezdenék mostantól fogva sörögetni, akkor holnap már csak egyedül én lennék itt.

Ezzel sarkonfordultam és kimentem. Ott vettem a kalapomat, a pult elé álltam, mint amikor jelentkeztem volt legelőször s Fuksz urhoz így szóltam:

— Mister Fuksz, van-e itt a közelben valahol egy nagyharang?

Bizonyosan hallotta Fuksz ur az előbbi háborút, mert nagyon meg volt ijedve. De gondolhatta azt is, hogy én az üzlet érdekében meg akarom huzatni a nagyharangot.

— Van, itt a szomszéd templomban — mondta.

— No, ha van, akkor az maradjon magukkal! — fejeztem be a szót és kijöttem az ajtón.

(Folytatjuk.)

ELISMERTEN

a legjobb román szótár a Dr. DAVID GYÖRGY féle nagy

KÉZI SZÓTÁR

Részenként több mint 24 ezer címszót tartalmaz. Román—Magyar rész fűzve 60. — II. Magyar—Román rész fűzve 60. — a két rész együtt kötve egész vázson kötésben 150. — lej; diszes félbőr-kötésben 240. — lej

LILIPUT ZSEBSZÓTÁR

2 rész ára 60. — lej

Kapható minden könyvkereskedésben. Kiadta a BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA

Egészségesek a lábait?

FONTOS!

Dr. Engländer Árpád

Ludtalg,
bokasülyedés
és egyéb
láb fájdalmak

megelőzése, kezelése, gyógyítása

A különféle fájdalmas és kellemetlen láb-bajokban szenvedőknek akar ez a kitűnő könyv segítséget hozni.

A tartalomjegyzékből: A láb szerkezete. — Bokasülyedés. — Lábsülyedés. — Ludtalg. — Harántboltozat sülyedés. — A terpeszláb. — Bőrkeményedés. — Tyukszem. — Kalapácsuj. — Karomuj. — Bütyök. — Lábizzadás. — Kőrömbetegségek. — Megelőzés, kezelés, védekezés és gyógyítás. — Talpbetétek. — A cipő. — Gyógykezelések. — A lábbetegségek kölcsönhatásai. — Reumás megbetegedések. — Ischiás. — Visszértágulat. — Hogyan gyógyíthatjuk meg tökéletesen a beteg lábat? — A mai nehéz harcban különösen fontosak az egészséges lábak!

E nélkülözhetetlen könyv ára 54 Lej.

Kapható: a Brassói Lapok könyvosztályában!

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés megismert feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-e'adás

Elsőrendű minősített simon-thali faj-benyészbika eladó. Érdeklődni Béli-uradalomban Budila. 16483

Állást nyer

Inteligentes Kinderfräulein wird gesucht. Wilhelm Schwartz Arad, Piața Avram Iancu 18. 16457

Keresek egy jobb fiut tanulónak vegyes üzletembe. Ká-szoni Dénes Fágáras. 16341

Keresek 3 és 5 éves gyermekeim mellé németül is tudó nevelőnt. Adelstein, Dés. 16447

Kaucióképes emberpár, aki üzleti jártassággal bír és konyha bevezetését érti, keresetlik kázinó vezetésére. Cim 16453 sz. alatt a kiadóban.

Inteligens urinő kerestetik magányos uriemberhez, mint házvezetőnő. Csak perfect személyek jelentkezzenek. Leveleket „Vidéki fatelep” jelíggel a brassói kiadóba. 16475

Lakás

A Buzasor I. számú házban azonnalra kiadó több két me' háromszobás

modern lakás,

melyek ur- vagy nőiszobából vagy hasonló ipari célokra is nagyon alkalmasak. Közelebbi felvilágosítások kaphatók

DRESSNANDT

ügynökségi irodájában, Brassó, Károly király-u. 52.

Bukarest

Berkovici Lulu kozmetikai intézetében (Bukarest, Str. Nicolae Bălcescu 39 bis II. em.) legmodernebb arc- és testápolás, helyifogyasztás, manicule. Díjtalan tanácsadás. Dolgozó nőknek 50% kedvezmény. Telefon 2-47-51. 210112

Elegánsan berendezett fodrászüzlet, forgalmas negyedben, előnyös fizetési feltételekkel átadó, esetleg lakással együtt bérbeadó. Ertekezni háztulajdonosnál, Bukarest, Calea Rahovei 220. 21239-b

Dr. Botvinik berlini specialista bőr- és nemibajokban. Rendel 12—2, 5—8-ig. Vasárnap 9—10-ig. Bukarest, Piața Rosetti 6. (Bulev. Carol). Telefon: 3/34—11.

Gallériákat, keményíngel, férfi- és nőruhákat szépen szakszerűen mos, fest, tisztít a brassói „Kristály” gőzmosoda bukaresti fiókja: Strada Regală 6. 277-b

„Lombard” str. Sf. Jonica 11. fizet a legmagasabb árat aranyért és mindennemű értékesítő. Pénzt folyósít azonnal mindennemű értéktárgyra. 21263-b

Dr. Kesztenbaumné egész-ségügyi- és gyógytorna kurzusait megkezdte. Jelentkezés: Str. Jules Michelet 15. Telefon 227/20. 21219-b

IDECESSÉC
és ÜSZTÖNÉLET

Írta: Dr. FELD MANN S. ideggyógyorvos — II. kiadás 140 oldal. Ára 90 lej.

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

Az impotenciáról

Írta: Dr. DÉCSI IMRE kórházi főorvos

Ára 48 lej. — Kapható a BRASSÓI LAPOK könyvosztályában.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap-és könyvkiadó R.-T. Braşov.